

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petszor egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilattér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kőseň Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Széchenyi-körünk közgyűlése.

Ünnepies hangulatban, a tagok nagy érdeklődése mellett folyt le febr. 7-ikén Széchenyi-körünk ezévi rendes közgyűlése. Újra biztositékait szemlélhettük annak, hogy az immár több mint negyedszázados tölgy mélyreható, erős és egészséges gyökereket hajtott Eperjes művelt közönségének megannyi rétegébe. Ismét egy sikerekben gazdag esztendő képét láttuk hűen és vonzóan lefestve a Kör egyévi működéséről szóló s mindnyájunk szívében rokonszenves viszhangot keltő titkári jelentésben. Örömmel láttuk társadalmunk s Körünk régi érdemes tagjainak nem lankadt, ma is lelkesedésre intő érdeklődését s a közgyűlés vezetésében tanúsított önzetlen fáradozásukat. Végül a további virágzásnak garanciáit éreztük a meg-ejtett tisztújítás eredményében, a mely ambícióval telt, nemesen érező, lelkes hazafit állított drága és kedves közművelődési egyesületünk élére.

És a mi mindenekfelett öröme és kitartásra hangolt, ott éreztük a közgyűlésen a Kör nagy-lelkű s szellemű alapítójának dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., vall.- és közokt.-ügyi m. kir. miniszternek, Körünk odaadóan hű védnökének velünk tartó nemes szive dobogását. Megihletett bennünket dr. *Horváth Ödön* m. kir. közigazgatási bírónak, Körünk évtizedeken át emberfeletti tevékenységet kifejtő titkáranak, majd elnökének hűségese szelleme, biztató tekintete, a mely a Kör hálajaképen megfestetett életnagyságú képében ezúttal először pótolta közgyűlésünk termében a tisztelettel s szeretettel körülvett élet. Üdvökivánataik melegen

érező jó szivek dobbanásai, s mi erőt merítettünk azokból a további odaadó munkára, hogy mel-tők lehessünk arra a szent hivatásra, melyet örökül hagytak nekünk.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbiakban közöljük részletes tudósításunkat:

Tahy József h. elnök tartalmas szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Visszapillantást vetett nemes-célú Körünk multévi működésére. Örömmel konstátálta, hogy egyesületünk hű maradt magasztos hivatásához, buzgón teljesítette a magyar közművelődés terjesztésé-nek áldásos munkáját Melegen üdvözölve a tagokat, a gyűlést megnyitotta.

Dr. *Wallentinyi Samu* titkár, mielőtt az alapszabá-lyok által előirt évi jelentését felolvasná, az igazgató-választmánynak azt az indítványát terjesztette elő, hogy kedves hagyományunkhoz híven s szívünk legbensőbb sugallatát követve, üdvözöljük a Kör nagyérdemű véd-nökét, dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., vall.- és közokt.-ü. m. kir. miniszter önmagyméltóságát a következő távirattal:

„Nagyméltóságú dr. *Berzeviczy Albert* vallás- és közokt.-ügyi Miniszter úrnak, az Eperjesi Széchenyi-kör Védnöke, Budapest. Széchenyi-körünk mai köz-gyűlése visszatekintvén mult évi működésére, a leg-nagyobb hálával, legőszintébb tisztelettel és szeretet-tel gondol Nagyméltóságodra, a ki Körünk iránt a mult évben is változatlan jóakarattal, érdeklődéssel, szeretettel viseltetett, valóban védője volt Körünknek. Őszinte hálánkat Nagyméltóságod iránt nem is tudjuk kifejezni mással, mint határtalan tiszteletünkkel, tör-hetetlen nagybecsülésünkkel, hűségese szeretetünk-vel s azzal, hogy becsületet, kitaró munkássággal igyekszünk Körünk magasztos céljait megvalósítani, a nemzeti érzést, kulturát terjeszteni. Az új negyed-század küszöbén bizalommal tekintünk a jövőbe, hiszen Nagyméltóságod a vezérünk, és szívünk leg-hőbb óhajtása, hogy még sokáig legyen Nagy-méltóságod Körünknek, nemzeti kulturánknak, köz-oktatásunknak vezére, Körünk, vármegyénk, hazánk öröme, büszkeségére Nagyméltóságod áldásos mun-kásságára a Mindenható ezer áldását kérve, vagyunk

kiváló tisztelettel, őszinte nagybecsüléssel *Tahy*, h.-elnök, *Wallentinyi*, titkár.”

Erre a lelkes üdvözlő táviratra a következő vá-lasz érkezett:

„*Tahy József* alispán úrnak, Eperjes. A Széchenyi-kör közgyűlésének megleghangú üdvözlését köszönettel vettem és szeretett Körünk folytonos virágzására irányuló őszinte óhajjal viszonozom. *Berzeviczy*.”

Hasonlóképpen, az igazgató-választmánynak titkár által előadott indítványára, meleg rokonszenvvel üdvö-zölte a közgyűlés dr. *Horváth Ödön* volt elnökét, a következő távirattal:

„Méltóságos dr. *Horváth Ödön* közigazgatási bíró úrnak, Budapest, IV., Ferenciek-tere 2., II. Széchenyi-körünk mai közgyűlése igaz szeretettel teljes bensőséggel üdvözlö Méltóságodat, volt szeretett elnökét, leghívebb barátját legbuzgóbb munkását. Körünk évlapjai jegyzőkönyvi hűséggel öröklítik majd meg Méltóságod bokros érdemeit; szeretett emléke pedig mindig elevenen, féltve őrizve fog élni mindnyájunk szívében, mint eszményképe a törhetetlen ragaszkodásnak, önzetlen, kitaró munkának, pontos kötelességtudásnak s a mérhetetlen szívjóaságnak. Az egek Ura vezérelje Méltóságod lépteit továbbra is s kísérje nemes működését ezer áldásával! Igaz tisztelettel, állandó hűséggel, őszinte szeretettel *Tahy*, elnök, *Wallentinyi*, titkár.”

E távirati üdvözlésre Körünk a következő vá-laszt kapta:

„Széchenyi-kör, Eperjes. Változatlanul hűségese szívem igaz bensőséggel és meglevél gondolok a mai közgyűlés alkalmából is forrón szeretett drága egyesületünkre, melynek, hogy oly hosszú ideig igénytelen munkása lehettem, életem egyik legked-vesebb emléket, egyik legnagyobb büszkeségét képezi. Azokat a nekem annyira becses kötelekeket, a melyek engemet Körünkhöz s nagyérdemű tisztviselőkará-hoz és tagjaihoz fűznek, szét nem tépheti semmi sem; hűségese megóvom ezeket lelkemnek drága kincsei gyanánt minden körülmények között és minden időben. Arra a nemes egyesületre pedig,

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az eperjesi
régibb, renaissance-stíliú házak ornamentumai,
általános tekintettel a díszítő művészetre és ennek szellemére.

Írta: dr. *Janicsek József*. (Folyt.)

A mennyiben tehát az eperjesi renaissance díszít-ményeinek javarésze tárgyra és eredetre nézve is az olaszországi renaissance-ra vezethető vissza, leleményesség tekintetében pedig ehhez közeledik, azért érdemes erről is megemlékeznünk, vizsgálódásunk képzeletének útjában követvén azon többfelé néző irányt, melyeket városunk házainak nem egy homlokzatán (pl. Fő-utca 71. sz., Eperjesi Takarékpénztár házán¹) az emberfelek előre és oldalt nézve jelölnek. Mert ha tekintjük azt, hogy városunk renaissance-házainak ornamentumai nem mutatják az egyéb felsőmagyarországi renaissance-épülete-ken látható ornamentumok szolgáló utánzását,² továbbá, ha nem hagyjuk figyelmen kívül azt sem, hogy a lengyel-orosz renaissance nem kész motívumokkal árasztotta el azokat, hanem jórészt inkább csak a falak koroná-zására szolgáló módszert sugallotta, akkor városunk házainak díszítésében mutatkozó alkotó műgyakorlat az olasz műgyakorlat anyagának szellemét is idézi fel előttünk. Itália ugyanis a középkor alatt sohasem vesz-tette el az antik tradíciók nyomait, a melyekkel az ő saját eredeténél és szelleménél fogva össze volt kötve,

¹ Összesen nyolcz, és pedig négy férfi-, négy női fej, a négy középső előre, a két-két szélső oldalt tekintve.

² V. ö. *Pasteiner* cikkét: *Oszt.-Magyar Mon.* XV. köt. 147—176. l.

jóllehet egyes korszakokban ezen tradíció csak byzanti-nizmus útján nyilvánult. Csak a maradványokban kellett tehát kutatnia, hogy az ő elődeinek mesterműveit ismét napfényre hozza. A mint az irodalmi ihlettség minden szellemet az ókor tanulmányozására serkentett, Itália ezen nagy művészi mozgalomnak tüzhelye és teremtő központja lett, a melyet renaissance-nak neveztek el és, a mely befolyását az összes többi nemzetekre kiterjesztve, a művészetnek új kifejezést tartozott adni. Az orna-mentumot illetőleg, az új típusok bizonyos feltalálásai mellett az antiknak alkalmazásában és mellérendelésé-ben egy emelkedett szellemnek kinyomatát találjuk itten, a Nyugat-Európának a Kelet nemzeti művészetétől elsajátított mintaképeit. A XVI. századi nagy olasz művészeknek halhatatlan sora a gondolatok nagyszerű-ségével, a tudás kiterjesztésével és sokoldalúságával a dekoratív művészeteket is felemelte a legmagasabb fokra, a mennyiben a mi nyugati ízlésünknek definitív irányát az antiknak egy megíjított és változatosteljes ideálja iránt meghatározta. Közülök mindenki egy időben festő, építész, szobrász, mérnök, mechanikus, vésnök, vagy zenész, mindig tudományosan képezve, önmagában találta az összes segédforrásokat és eszközöket a ki-vitelre. Ilyen körülmények között az ornamentumnak egy új jelleget kellett felvennie és uralmát kiterjesz-tenie. Meg kellett próbálni a típusoktól és a többé-kevésbé egyforma formáktól mindinkább elszakadni, a melyeket neki az architektúrának majdnem kizárólagos uralma, vagy a mesterségeknek hagyományos eljárása nyújtott.¹ A dekoratív művészetnek egy relativ szabad-ságnak az útjára kellett lépnie, a mely már elé volt

¹ L. *Racinet* i. m., Stuttgart, 1880. 40—41. l.

készítve a fantázia által, mely a csúcsíves korszak végét jellemezte, nevezetesen a mi a kéziratok ornamentiká-ját illeti. Egyúttal a rajzoló művészet, tökéletesedve a legszebb minták érintése által és megszabadulva a közép-kornak naivságától, ama korszak kompozícióiban az *emberi alak* terjedelmesebb bevezetésének kedvezett, a mely (t. i. emberi alak) az ő környezetének viszonyai számára meghatározó lesz. Az ornamentum ettől fogva gyakran vegyesen fordul elő a legnagyobb tökélyre emelt plasztikai művészetekkel és egyúttal nekik alá-rendelve; ezek valamennyien juttattak neki előhaladá-sukból. Ekkép az olaszok az ő aranykorszakuk alatt a dekoratív művészetből egy felséges és encyclopaedikus művészetet csináltak. A frieznek, a töltéseknek, a rómaiak széles és gyakran alkalmazott akanthus leveleiből vagy a vázából kiszökő kettős tekerőzései ezen újítás folytán nem az egyedüli formák. A díszkereteknek egy egész világa képezi alapját az új fejleményeknek és a hasonló időben fellendült és érdemes mesterektől kezelt réz-metszet tanította ezen segédforrásokat oly gyorsan becsülni és elterjesztette azokat annyira, hogy Német-alföldön, Németországban, Franciaországban, Angliá-ban és Spanyolországban analog koncepciók kelet-keztek, a melyeknek lokális originalitása mindig növe-kedett.¹ A mily mértékben előhaladt a XVI. század, oly mértékben találjuk az antik elemeket más elemekkel vegyítve, a melyek a legkülönbözőbb forrásokból me-rítve, a modern szellemnek megfelelő ösztön által vannak kombinálva. Mindezen formák azon művészek révén, kik *Mátyás* udvarában megfordultak² vagy számára

¹ *Racinet* i. m. 44. l.

² L. *Riedl*: A magy. irod. főirányai (Olcsókönyvt.) 50—96. l.

melynek oltárára az első tüzet közművelődésünk mostani annyira hivatott legfőbb örök és előmozdítójának, a Kör kimeríthetetlen érdemű Védnökének tiszta szive lángjai gyújtottak fel egykoron: szálljon a jó Istennek ezer áldása! Úgy kísérje minden lépéseket a Mindenhatónak bőséges áldása, mint a miképen kísérni fogja ezeket szüntelen az én soha se lankadó, hűséges szeretetem! Fogadjatok valamennyien minden tiszteletemet, nagyrabecslésemet és ragaszkodásomat! Legigazabb hívek: dr. Horváth Ödön.

Ez évben is hála kötelező melegséggel emlékezett meg Körünk évi közgyűléséről nagyérdemű közművelődési egyesületünk, a F. M. K. E., a következő — köszönettel vett — táviratban:

„Eperjesi Széchenyi-kör, Eperjes. Hazafias munkátokhoz fogadjatok őszinte testvéri üdvözlötünket! Thuróczy Vilmos, F. M. K. E. elnöke, Clair Vilmos, F. M. K. E. főtitkára.”

Ezek után dr. Wallentínyi Samu, titkári jelentésében részletesen beszámol Körünk 1903. évi működéséről. Titkári jelentésének főbb részei az öröm és lelkesedés hangján szólnak Körünk mult évi ünnepnapjairól. Ilyen volt a fényesen sikerült Rákóczi-emléknap; ilyen volt az a nap, a mely egész vármegyénkben, sőt széles e hazánkban is lelkes viszhangra talált, a mikor ugyanis öfelsége a Király, hön szeretett védnökünket, dr. Berzeviczy Albertet, vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterre nevezte ki. Emelkedett hangon, mindnyájunk érzelmeit tolmácsolva méltatta az ünnepnapjainkat s hálaérzettel esztelte m. kir. közigazgatási ítélobíróvá kinevezett érdeműs elnökünknek, dr. Horváth Ödönnek elévülhetlen érdemeit. Az elismerés és hála adóját róta le atyailag gondoskodó Védnökünk, a Múzeumok és Könyvtárak Országos bizottsága, valamint Sárosvármegye törvényhatósága iránt, mely utóbbi kultur-alapjából az elmúlt évben is tekintélyes összeggel támogatta a Kör népnevelési szakválasztmányát szép czéljai elérésében. A kisszebeni vidéki -választmány megalakulása, a Kör könyvtárának Frenyó Lajos könyvtárnok buzgalma folytán fellendülése, a tagok számának közel háromszázzal való gyarapodása — mind olyan mozzanatai a nagy gondokkal készített titkári jelentésnek, a melyek élénk örömet keltettek a közgyűlés tagjainak szívében. Sajnos, veszteségek is érték a lefolyt évben a Kört. Mély részvétellel szereztünk tudomást Schlott Gyulának, Körünk idegennyelvi és irodalmi szakválasztmányi elnökének elhúnytáról. Megrendítette Körünket is dr. Stephány Nándor hirtelen halála, a kiben rövid működése alatt is tevékeny és szép reményekre jogosító tagot ismert és becsült a Kör.

Majd ismertette a titkári jelentés a munkás- és iparos-osztály számára rendezendő felolvasások ügyét, a melyről lapunk legutóbbi számaiban részletesen informáltuk közönségünket. A nagy horderejű indítványt — mely szerint évente hatszor, díjtalanul, népszerű előadást, vettett képek bemutatásával stb. rendezzen a Kör a munkás- és iparos-osztálynak — nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadták, megbízván a kivitellel a magyar-irodalmi szakválasztmányt, mely a kiküldendő bizottságba a népnevelési és a zeneszakválaszt-

dolgoztak, kétségkívül hozzánk is bejutottak, annál inkább, mert nálunk a renaissance valamint Mátyás király idejében, úgy később is leginkább díszítő czélra szolgált.¹ A nagy király halála után a későbbi századok nem igen kedveztek fejlődésének, azért ez lassú és szakadozott lesz. S csak a XVI., XVII. és XVIII. században indul virágzásnak és pedig Felsőmagyarországon, a hová velencei hatásként a XVII. s XVIII. században Lengyelországon át jutott.

S itt újra kell hangsúlyoznunk, hogy az egyforma motívumok kiaknázása szempontjából városunk házai nagyrészt éppen a sokféle motívum összegyűjtése és formálása következtében szerény helyzetben maradnak és ezért sok tekintetben csak úgy viszonylanak az olasz ornamentumokhoz, mint pl. a Fő-utca 55. sz. (Vandernáth—Horák-Schmidt-féle) ház homlokzatán az atlaszok alatt levő triglyphos-os lapos konzol viszonylik a velencei Márkus-könyvtár földszintje feletti hosszabb és tisztább triglyphos sorhoz.

Az eperjesi renaissance-stílusú házak díszítményeinek sokasága idők folyamán hasonló törvények szerint jött létre, mint a milyenek alapján létrejött egy embernek sok tapasztalata, egy főnek sok rendezett gondolata, a mennyiben ezeket az illető hosszú életén keresztül úgy gyűjtötte és alakította, mint a hogy a különféle korok stílusai összefoglalták és szemünk elé állították az elmúlt stílusok számos elemét. Ezzel karöltve nőtt

¹ L. Pasteiner cikkét: Az építészet I. Mátyás alatt. *Buda-pesti Szemle* 1893. 1—19. l. — L. m. *Arch. Ért.* 1898. 196—205. l. — L. még cikkeimet: „A Tarcaiai és a héthársi templom”. *Felső-Vidék* (Kassa) 1902. májusi, júniusi és júliusi 1—15. sz.-ban.

mány elnökeit, valamint a titkárt is behívja. Kimondották továbbá egy vetítő-gép beszerzését, melynek költségei fedezésére két műkedvelői előadás is fog tartatni. Nagy lelkesedést s igaz benső örömet keltett az igazgató-választmányiak dr. Wallentínyi Samu titkár által előterjesztett az az indítvány, hogy a Kör közgyűlése dr. Horváth Ödönt, a m. kir. közigazgatási bíróságnak ítélobíráját, a Széchenyi-kör örök emlékeztető, önzetlenül és fáradhatatlanul munkás titkárát, legutóbb pedig elnökét, tiszteleti-taggá válaszsza meg. Szűnni nem akaró, valóban az elismerés és hála érzelmeiből fakadt eljenzés fogadta ezt az indítványt, a melyet az elnök egyértelmű lelkesedés közben határozatként kimondott.

Nem mellőzhetjük el e helyütt dr. Wallentínyi Samu titkár nagy gondokkal megírt, érdekes és hatásos titkári jelentésének méltatását. Szakavatott, buzgó és sikeres titkári működésének hű tükré az évi jelentésben foglalt egyévi történet. A közgyűlés nem is mulasztotta el, hogy irányában köszönetének, elismerésének adjon kifejezést.

A titkár ezután felolvasta a számvizsgáló-bizottság jelentését.

A közgyűlés az igazgató-választmány jelentése és javaslata alapján a Körnek az 1903. évről egybeállított zárószámadatait és ezzel kapcsolatban a népnevelési szakválasztmány zárószámadatait is — az eljárás számvizsgáló-bizottság jelentésével együtt — egyértelműen elfogadja s Kósch Árpád egyleti pénztárost e számadásokra nézve a további felelősség terhe alól azzal menti fel, hogy őneki — az egylet érdekében hosszú éveken keresztül oly lankadatlan buzgalommal, példás lelkiismeretességgel és az egylet javát mindenben előmozdítani igyekvő fáradhatatlan tevékenységgel kifejtett működéséért — leghálásabb köszönetét és elismerését fejezi ki. Együttal meleg köszönetet mond az eljárás számvizsgáló-bizottság érdemes tagjainak is: Tahy József, Matavovszky Béla és Holénia Béla tagoknak.

Majd a Körnek szabályszerűen készült költségvetési előirányzatát mutatta be a titkár.

A közgyűlés a Széchenyi-kör költségvetéséről 9378 kor. 12 fill. bevétellel és 9292 kor. 57 fillér kiadással s így 85 kor. 57 fill. pénztári maradvánnyal; a népnevelési szakválasztmány előirányzatát 17,966 kor. bevétellel és — beleértve a 15,200 kor.-ra rugó alap-töket is — 20,376 korona kiadással, tehát 2410 kor. hiánnyal egyértelműen elfogadja, azzal, hogy a népnevelési szakválasztmány költségvetésében mutatkozó hiánynak a vármegyei közművelődési alap jövedelméből leendő fedezésére a vármegye érdemes alispánját tisztelettel felkéri.

Jelenti a titkár, hogy az igazgató-választmány ugyanazokat vette fel testületi tagokul, a kiket a mult évben.

A titkár a közgyűlés elé terjeszti a népnevelési és az igazgató-választmány azon indítványát, hogy a Nemzeti Kaszinó alapítványának kamatával, ez ében Banda Jakab gulyvési állami tanítót jutalmazzuk meg.

A közgyűlés magáévá teszi a két választmány indítványát s elhatározza, hogy a jutalmat Banda Jakab gulyvési állami tanítónak adja ki.

Ezután következett a tisztújítás. Kubinyi Albert, Körünknek ez a nagyérdemű régi oszlopos tagja, mint

korelnök, meleg elismeréssel méltányolta a lemondott tisztikarnak kiváló érdemeit s ékes szavakban hívta fel a közgyűlés figyelmét a nagyfontosságú s üresedésben levő elnöki szék betöltésére. Szép szavai, a melyek a Kör iránti igaz szeretetének voltak tanúbizonyságai, visszhangra találtak a nagyszámban megjelent tagok szívében s egyértelműen kiáltották ki elnöknek br. Ghillány Imrét, vármegyénknek — rövid működése alatt is — széles körökben rokonszenvet keltő s minden nemes czélzatú társadalmi mozgalom iránt melegen érdeklődő s munkáló főispánját. A megválasztott elnökért dr. Schmidt Gyula, Tahy József és dr. Wallentínyi Samu tagokból álló küldöttség ment. A közgyűlésben megjelent főispánt zajos eljenzés fogadta. Elfoglalván az elnöki széket, köszönetet mondott a beléje helyezett bizalomért s közvetlen meleg szavakban biztosította a Kört, hogy szívesen s minden erejével fog munkálni a Kör további virágzásán. Elnökléte alatt megejtették a további tisztújítást, a következő eredménnyel, melynek konstatálása után — az új elnök lelkes eljenzésével — a közgyűlés véget ért.

Elnök br. Ghillány Imre, titkár dr. Wallentínyi Samu, pénztárnok Kósch Árpád, háznagy Szmoligovics Szilárd, könyvtárnok Frenyó Lajos, ügyész dr. Balpataky Imre, jegyző Wick Béla.

Választott igazgató-választmányi tagok: Bánó Aladár, Desseffy Lajos, dr. Dobay József, Dóbiás Ede, Gömör János, Jakobei Dezső, Kubinyi Albert, dr. Máriássy Béla, Matavovszky Béla, dr. Mikler Károly, Palugyay Gusztáv, Párkányi Gyula, dr. Propper Adolf, Radvány Kálmán, dr. Rosenberg Teofil, dr. Schmidt Gyula, dr. Szlávik Mátyás, dr. Stehlo János, dr. Tóth Sándor, Uhlarik Mátyás, Úsz Antal.

Népnevelési szakválasztmány: elnök Tahy József, jegyző Veszely Vilmos; tagok: Bánó Aladár, Beér Ferencz, Draskóczy Lajos, Durst Győző, Fleischmann Mór, Gerhard Béla, dr. Mikler Károly, Párkányi Gyula, dr. Propper Adolf, Schlahjchó Mihály, dr. Szlávik Mátyás, Vилlec Kamil, dr. Vojtovich József, Úsz Antal, Matavovszky Béla, Az áll. tanítónőképző-intézet igazgatója, Titkár.

Magyar-irodalmi szakválasztmány: elnök Csengey Gusztáv, jegyző dr. Flórián Károly; tagok: Draskóczy Lajos, Dresdner Ármán, Frenyó Lajos, Gömör János, Gulovics Tivadar, dr. Horovitz Imre, Jakobei Dezső, dr. Janicsék József, dr. Máriássy Béla, dr. Mikler Károly, dr. E. Nagy Olivér, Párkányi Gyula, dr. Raffay Ferencz, dr. Rosenberg Mór, Schöpflin Géza, Sziklai Henrik, dr. Szlávik Mátyás, Teltsch Kornél, dr. Tóth Sándor, Varvasovszky János, Vöröss Sándor, Vujsz János, Wick Béla, Titkár.

Zene- és képművészeti szakválasztmány: elnök Faragó József, jegyző dr. Ferbstein Károly; tagok: Balló Aurél, dr. Dobay József, Hirschmann Ferencz, Holénia József, dr. Horovitz Imre, Kapi Gyula, Kizák János, Krausz Soma, Magyar József, dr. Mikler Károly, Saly Győző, Szemere Márton, Tragor József, Uhlarik Mátyás, Vилlec Kamil, Vöröss Sándor, Titkár.

Szinészeti szakválasztmány: elnök Saly Győző, jegyző Vöröss Sándor; tagok: dr. Balpataky Imre, Desseffy Lajos, dr. Dobay József, Dóbiás Ede, Faragó

a hajlam is a díszítés minél szélesebb kifejtésére. Hogy ebben az eperjesi építőmesterek mily nagy kedvet találtak, arról tanúskodik az a körülmény, hogy a kopár falakat alig túrték meg valahol, sőt még a régi kertek falait díszítették, a mire példát nyújt az eperjesi Kollégium ároktuczai tápintézetének kertjét övező fal, a melynek fülkéi 1663-ban sgrafittókkal voltak kifestve.¹ Ezért az ornamentumok éppúgy, mint az ember gondolatai, valósággal vetélkednek, hogy egymás felett győzedelmeskedjenek.

Az oromfalak azok, melyek mutatják a küzdelmet a görög eredetű tympanon és a valószínűleg csúcsíves oromfalból fejlődött felsőmagyarországi vízszintes, illetőleg hullámos záródású oromfal között. Ezen küzdelem szinte drámai élénkséget nyújt az átmeneti formák nagyobb változatosságát által. Lásd erre nézve a Fő-utca 73. sz. házat.

Magukon az oromfalakon is mutatkozik küzdelem az ellentétes formák alkalmazása által. Pl. a Thrór-féle ház csúcsívei és a felfelé vékonyodó toskán-szabású féloszlopok között, úgy, hogy e küzdelemben béke-

¹ Itt azonban kénytelen vagyok megjegyezni, hogy a Rákóczi-(Gallotsik-) házzal balfelől szomszédos Munk-ház oromfalainak belső felületén — mint azt Divald állítja (i. m. 33. l.) — sgrafittókat, melyek mértani formákból összerótt szalagjaikkal helyenként még egész sértetlenül maradtak fenn, a ház tulajdonosával való keresés dacára sem találtam. Itt talán tévedés van a dologban, a mennyiben a szerző esetleg a Munk-ház udvarfelőli oromfalának külső felületén látható arkatúrás tagozást utánozó sgrafittókra gondolhatott. Csakhogy ezek a sötétkék színű festékekkel való beemelés következtében még körvonalakban is alig ismertők fel.

közvetítőül is igen oda illik e sententia: Concordia parvae res crescunt... A küzdelemre alkalmas ellentétek szeretete meglátszik a homlokzatot tagoló pilaszterek, párkányok, erősen kiugró konzolok (pl. a Munk-, Thrór- és Lerner-féle házon), továbbá más-más házakon látható pilaszterfők között, melyek görög ión volutával, kymationokkal (=tojásos duzzadékokkal) és pedig Fő-utca 75. sz. házon egész tojásos duzzadékokkal), astragaloszszal, akantus s egyéb levelekkel, továbbá virágfüzérékkel vannak ékesítve. Ám észrevehetjük azt az említett, terhet viselő oszlopok fején is, melyek az ión voluta és a csavart zsinórfarmájú csiga, majd a toskán-szabású lapos, vagy kompozita, illetőleg kokkaszertű oszlop-alakok közti küzdelmet mutatják.

Eme, a szerkezet kidomborítására is szolgáló motívumok ki-kitűnő cselekvésével szemben — úgy látszik leginkább oly házakon, a melyeken ez a nyugtalanabb cselekvés látható, az egyes motívumok rendeltetésében — a falak mezőin nyugodtabb helyzetben vagy emberi és állati alakok, vagy pedig növények, illetőleg virágok nyújtanak enyhébb képet. Ámde hogy az eleven-ség még a kevesebb mozgással bíró motívumoknak, tehát a növényeknek ornamentumokul való egyoldalú használata folytán ne csökkenjen, eredeti, hogy a leveleknek, virágoknak, illetőleg galyaknak egyrészt emberi és állati alakokkal együttes, továbbá a hegyes formától a gömbölyű levélfarmájú alkalmazásáig terjedő változatossága az élénkség emelésére van rendelve szolgálni.

A galydíszítmények szabad alkalmazásának sok példáját látjuk. Így látjuk a Fő-utca 51. sz. házon a kapu kerületén. A Fő-utca 58. sz. házon a három emeleti

József,
József,
Béla, T
Ideg
Vilcz
Károly
Manó,
József,
Fél
Béla, M
E
A m
tartott g
bizottsá
(dr. Sz
Imre, V
tanulm
tüzetes
körül
adassék
ajánlott
élet Ma
a VI. s
Laroz
mészete
A szak
hangula
választ

az Epe
nyos pá
magyar-

A t
ezidei
munká
határoz
A 11 p
van és
és min
ítélésén
és a p
Az
kevesé
nak. I
önállós
kiforra
«A ne
Petőfi,
élet éb
gyaló
költő
szerző
felelte
mes a
«A
históri
a clas

ablak
galy
A 64.
den g
bizitt
azért
tészeti
galyak
Ez m
ízlesse
díszíti
jét a le
Szép
korab
kacska
Mileto
ban a
M
65., 7
látható

olta a lemondott szavakban hívta tösszágú s ürese- Szép szavai, a ek voltak tanú- gyszámában meg- nel kiáltották ki énknek — rövid konszenzvet keltő mozgalom iránt pánját. A meg- Tahy József és döttség ment. A eljenzés fogadta. etet mondott a n meleg szavak- n minden ere- ágzásán. Elnök- újítást, a követ- ása után — az új és véget ért.

dr. Wallentinyi gy Szmoligovics és dr. Balpataky

tagok: Bánó József, Dóbiás Kubinyi Albert, Mikler Károly, Propper Adolf, fil. dr. Schmidt János, dr. Tóth

ok Tahy József, Aladár, Beér, Fleischmann Párkányi Gyula, dr. Szlávik Má- zsef, Úsz Antal, zó-öntézet igaz-

elnök Csengey ok: Draskóczy Gömör János, Jakobei Dezső, Béla, dr. Mikler Gyula, dr. Raffay Jenő Géza, Sziklai Kornél, dr. Tóth Sándor, Vujsz

sztmány: elnök Károly; tagok: Amann Ferencz, pi Gyula, Kizák Mikler Károly, József, Uharlik or, Titkár.

ok Saly Győző, Balpataky Imre, iás Ede, Faragó

ntia: Concordia talmas ellentétek goló pilaszterek, a Munk-, Thrór- házakon látható utával, kymatio- Fő-utca 75. sz. astragaloszszal, virágfüzerekkel az emített, terhet voluta és a csa- n-szabású lapos, oszlopfe-alakok

is szolgáló moti- en — ügylátszik a nyugtalanabb ok rendeltetésé- helyzetben vagy vények, illetőleg e hogy az eleven- motívumoknak, a való egyoldalú í, hogy a levelek- egyrészt emberi hegyes formától ig terjedő válto- ndelve szolgálni. zásának sok pél- sz. házon a kapu a három emeleti

József, dr. Flórián Károly, dr. Holénia Gyula, Magyar József, Matherny Gusztáv, Osvald Károly, Vogel Béla, Titkár.

Idegenyelvi és irodalmi szakválasztmány: elnök Villecz Kamil, *jegyző* dr. Obetko Dezső; *tagok*: Ágoston Károly, Bánó Aladár, dr. Breyer Adolf, dr. Földi Manó, Ludmann Ottó, Rosenberg Hermann, Ruby József, Sziklai Henrik, Szmoligovics Szilárd, Titkár.

Felkért számvizsgálók: Desseffy Lajos, Holénia Béla, Matavovszky Béla, Radvány Kálmán.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A magyar-irodalmi szakválasztmány febr. 5-ikén tartott gyűlésén a pályamunkák megbírálására kiküldött bizottság jelentésével foglalkozott a bíráló-bizottság (dr. Szlávik Mátyás elnöke mellett dr. Horovitz Imre, Vöröss Sándor és Wick Béla) lelkiismeretes átanulmányozás és több tanácskozás után azt javasolta tüzetes megokolással, hogy a pályadíj az I. sz. «*As oltár körül*» című és «*Epizód*» jellegű pályamunkának adassék ki, Megdicséretre és a Körben való felolvasásra ajánlotta a bizottság: a III. sz. «*A tudomány és erkölcsi élet Magyarországon a XV. század derekán*» című, a VI. számú «*Nemzeti Géniuszunk*» című, a VII. sz. «*Lavoisier 1784.*» című, a XI. sz. «*As érzelmek természete és azok nyilvánulása*» című pályamunkákat. A szakválasztmány a bíráló-bizottság javaslatát egyhangulag magáévá tette s így terjesztette az igazgatóválasztmány elé. E jelentés a következő:

J E L E N T É S

az Eperjesi Széchenyi-kör 1903. évi népszerű, tudományos pályázataira beérkezett pályaművek megbírálására — a magyar-irodalmi szakválasztmány kebeléből kiküldött bíráló-bizottság határozatáról.

A bizottság örömmel jelenti, hogy a Széchenyi-kör ezidei népszerű, tudományos pályázata — a beérkezett munkáknak úgy számát, mint belső értékét tekintve — határozott eredményre és szép sikerrel végződött. A 11 pályamű között nem egy irodalmi értékű munka van és a bíráló-bizottságnak valóban sok gondot okozott és minden körülményt mérlegelni kellett annak megítélésénél, hogy melyik pályaművet tartsa a legjobbnak és a pályadíjra legméltóbbnak.

Az értékes művek között gyengébb is akad, Legkevesebb az értéke a «*Petőfi és költészete*» cz. munkának. Petőfi életét és költészetét ismerteti, de semmi önállóság és eredetiség a műben Stílusa meg éppen kiforratlan, dagályos, élvezhetetlen. Ugyanez mondható «*A népies nemzeti költészet és főképviselei: Tompa, Petőfi, Arany*» című műről is. A politikai és irodalmi élet ébredését, a demokratikus irány elterjedését tárgyaló bevezetés után egymásutánban adja a három költő életének és költészetének rövid jellemzését; de szerző semmi újat nem mond, üres szövegekkel akarja feleltetni a tartalom hiányát. Egyik munka sem érdemes a felolvasásra.

«*A classicus zenéről*» cz. munka, érintve a zenének történetét, rámutat, hogy nálunk mennyire népszerűtlen a classicus zene és ennek okát abban látja, hogy

nem értjük a classicus zenét. Hogy tehát kiművelje zeneérzékünket, meg akar ismertetni bennünket az abszolút és drámai zenének egynehány műfajával. Gondolatainak beosztása és mondatainak elrendezése azonban a kezdetlegesség színvonalán nem emelkedik felül. Meghatározásaiban csak frázisokat, bombasztokat találunk világos és szabatos rövidség helyett. Nem méltó a felolvasásra.

«*Szerettek szép virágok titeket*» jellegével ellátott munkában szerző a poézis virágos mezejére vezet bennünket, hogy megmutassa, mily szerepe van a virágnak a költészetben. Összehord e czélből számos adatot nagy szorgalommal és az irodalomban való körültekintéssel; de mivel azokat szubjektív színzés nélkül inkább csak egymás mellé sorakoztatva tárja elénk, mélyebb érdeklődést nem tud kelteni és bár szorgalmáért elismerést érdemel, felolvasásra nem ajánlja a bizottság.

Különösebb tulajdonságai nincsenek a «*Történelmi kurucz dalok*» című tanulmánynak. Foglalkozik a Rákóczi-szabadságharc 200 éves fordulójával, az országos ünnepléssel, a melyből a mi vidékünk is kivette a maga részét; majd foglalkozik avval a ténynyel, hogy e hatalmas kor, a II. Rákóczi Ferencz kora a magyar irodalmon kívül hazánk más nemzetiségeinek irodalmára is befolyással volt. Több történelvi kurucz ének keletkezett ebben a korban. Hat ilyen történelvi kurucz éneket mutat be a magyar fordítással együtt; mindegyiknek a tartalmát és méltatását adja. Az egész művön végigvonul bizonyos jóleső hazafias érzés, a mely nyelvének helyenként emelkedettséget kölcsönöz; de különben sem a feldolgozásának, a méltatásnak, sem az előadásának nincs különösebb értéke. Felolvasásra nem ajánlja a bizottság.

«*A stílusokról*» című pályaműben, szakszerű tudás nyilvánul. Végig vezeti az olvasót az építészeti stílusokon, feltüntetve azok jellemző sajátosságait, hogy legalább részben megszüntesse az egyes építmények stílusának megítélésénél a sokszor érzett bizonytalanságot. De szerző e czélját nem éri el, nem találja el a népszerű hangot; műve inkább rövid áttekintés azok számára, a kik az építészeti stílusokkal már szakszerűen foglalkoztak. Meghatározásai a laikus embernek nem adnak elég tiszta képet a stílusokról. A munkának különben úgy tárgy, mint előadás tekintetében kétségkívül vannak érdemei, de jelen formájában nem alkalmas a felolvasásra.

«*Lavoisier 1784.*» című mű szerzője a természet-tudományok tárházából egy igen érdekes, a nagyközönségnél kevésbé ismert témát választott dolgozatának tárgyául. A gázok folyósítására irányult évszázados törekvések korszakalkotó mozzanatait nagy, de szemléltető vonásokban festi elénk, érdekesítően és tudományosan. Nyelvezete világos, mindazonáltal munkája már tárgyánál fogva inkább tanulmányra, mint népszerű felolvasásra alkalmas. A munka dicséretet érdemel.

«*As érzelmek természete és azok nyilvánulása*» alapos ismeretekkel megírt munka. Az érzelmek keletkezéséről, fejlődéséről és hatásáról szól az egyéni és társadalmi életben. Példáit a költészetből, a mondák-

ból veszi; a nagyközönségre tanulságosabb lett volna, ha a mindennapi élet jelenségeiből válogatta volna ki azokat. A munka azonban kitűzött czéljának megfelel; méltó a dicséretre és a Körben való felolvasásra.

Teljes elismerésre méltó: «*A tudományirodalmi és erkölcsi élet a XV. század derekán*» cz. pályamunka. Alapos készütséggel, tudással és történeti forrásokra támaszkodva tárja fel Mátyás király korának szellemi életét; a humanisták által teremtett műveltséggel szemben az erkölcsi élet hanyatlását. A gondos tanulmány nagy értéke a munkának; de éppen a sok adat felsorolása nehézkessé teszi a stílusát. A bő mennyiségben nyújtott adat világot vet a korra, de a sok, kellő mértékben fel nem dolgozott anyag mellett elvész a szerző egyénisége. De, tekintve a munkának az önálló kutatásban és felfogásban nyilvánuló becsét, a bizottság dicséretre és a Körben való felolvasásra érdemesnek ítéli.

A «*Nemzeti Géniuszunk*» a magyar nemzet faji jellegét képező nemzeti szellem megnyilatkozását tárgyalja. Bemutatja ezt a magyar nemzet ősvallásában, a nemzet nyelvében, költészetében, történelmének egyes fázisaiban, politikai és társadalmi életében; bemutatja ezt a nemzeti szellemet, mint nemzetünk életető elemét, mint a nemzeti fönnállás és egység biztosítékát. A munka gondolatokban gazdag, stílusa szép; méltó a dicséretre s a felolvasásra.

Az összes pályaművek között érték tekintetében első helyen áll «*As oltár körül*». Epizódot dolgoz fel Széchenyi életéből az egyéniség és önállóság minden szép tulajdonságával. Plasztikus rajzát találjuk annak, hogy miképen fejlődött Széchenyi egyénisége- és lelkeben amaz elhatározás, hogy nemzete javára szentelje életét, munkásságát. A körülmények éppen nem segítették elő munkájában; a nemzet nagy tömege ekkor még nem akart tudni a haladásról, a régi intézmények erejében bízott; a kormány meg határozottan ellene volt az újításnak. De a munka mezejére lépő Széchenyit körülvette az egész nemzet szeretete, lelkesedése; lelkeben ott élt a nemes Crescentia eszményi alakja, kinek a szerelme hevítette és buzdította a munkára. Politikai és irodalmi életünknek ezt az érdekes epizódját dolgozza fel szerző mindig vonzóan és kellemes nyelven. Schol semmi nehézkesség, mindig könnyed, természetes és magyaros. E pályaművet, a mely nemcsak élvezetes, hanem tanulságos is, a felolvasásra és a kitűzött pályadíjra méltónak ítéli a bizottság.

Eperjesen, 1904. február hó 5-ikén.

Dr. Szlávik Mátyás s. k., Vöröss Sándor s. k., a bizottság elnöke, a bizottság jegyzője.

Wick Béla s. k., dr. Horovitz Imre s. k., a bíráló-bizottság tagjai.

A Kör igazgatóválasztmánya február hó 5-ikén tartott gyűlésében tüzetesen foglalkozott a közgyűlés előkészítésével. Megállapította az igazgatóválasztmány a költségvetést, tudomásul vette a számvizsgáló-bizottság jelentését; a népnevelési szakválasztmány javaslatára a Nemzeti Kaszinó díjára Banda Jakab gulyvési áll. el. iskolai tanítót ajánlja a közgyűlésnek. Egyhangulag és őszinte köszönettel fogadta el a pályamunkák meg-

ablak közül a középső felett hosszú levelű, kétfelé hajló galy van, a két oldalsó felett két kunkorodó galy. A 64. sz. házon az emeleti két alsó ablak alatti mezőben görbülő leveles-galy vesz körül egy edényt. Galydíszítmény még több épületünkön is előfordul, mintha azért törekednék díszítő szerepre, mert ennek az építészeten már jelentékeny multja van. Stilizált lombos galyakkal már a görög-római pénzeken is találkozunk.¹ Ez megmaradt a keresztény művészetben és finom ízléssel fejlődött még a renaissance-művészetben. Így díszítik galyok a párisi Louvre-nak földszint feletti mezejét a legfelső tympanonban foglalt kisebb tympanonban.² Szép példát nyújt továbbá erre egy párisi, XVI. Lajos korabeli stílusban épült magánház.³ A nálunk is előjövő kacskaringósan stilizált levdísz ékesíti a pillértőt pl. a Miletos melletti Didymaionból,⁴ továbbá a renaissanceban a mantuai S. Andrea portálját.⁵

Medaillonok, minőkkel házainkon (pl. Fő-utca 63., 65., 71. sz., a Klobusiczky-házon, a Megyeház elsőemeleti

¹ L. Racinet i. m. 10., 12. l.; v. ö. 41., 49., 50. és 51. lapokon látható ábrákkal.
² Seemann i. m. IV. 59. l.; v. ö. még u. o. IV. 62. 5.
³ U. o. V. 87. 6.
⁴ U. o. I. 18. 9.
⁵ U. o. III. 28. 2.; 1. még u. o. IV. 58. 1. 6. és u. o. IV. 67. 1. 3.

két középső ablaka felett előkelő női fejekkel) többször találkozunk; előfordultak már az ókori művészetben is (pl. a diadalíveken). Az olasz renaissanceban pl. szép medaillonok ékesítik a Palazzo Municipálét Bresciában.¹

Emberi fejek (nőiek és férfiak, külön külön és vegyest) — legtöbbször formás medaillonokban — házainknak (pl. Fő-utca 36., 55., 56., 57., 61—65., 71—75. sz., továbbá a Megyeház emeleti két középső ablaka feletti két medaillonban) gyakori díszít képezik. Ez emlékeztet azon szokásra, midőn a fejeket emailokban szerették ábrázolni. Emberi fejeket ornamentumokul alkalmazni régóta volt divatos. Már az aegyptomi oszlopfeőkön is előfordultak. Az antik művészetben is akadunk rájuk. A renaissance korban pl. a florenczi baptistérium főajtájának kereteit Ghiberti emberi fejekkel díszítette.² Találkozunk velük a velencei Vendramin Calergi-palota második emeleti ablakkezeiben medaillonokban,³ a páviai Certosa portálján,⁴ a majlandi S. Satiro galériáján a felső párkány alatt.⁵

¹ Springer i. m. 59. á.
² U. o. 66. á.
³ Seemann i. m. III. 16. 1.
⁴ U. o. III. 28. 3.
⁵ U. o. III. 31. 2.

A díszítés játszi képzeletéből születtek azon üde meztelen gyermekalakok, melyek több háznak homlokzatát (pl. Fő-utca 54., 62. és 65. sz. házak homlokzatán, ez utóbbinak a legtetjén két egész szoborműví gyermek meg akarja egymást koszorúzni). Szinte emlékeztünkbe idézik azon gömbölyű arcú egészséges gyermekalakokat, a minőkben az olasz renaissance is nagyon kedvelt. A velencei Márkus-könyvtár felső párkánya alatti mezőben meztelen gyerekek tartanak levélfűzért.¹ Pajkosan, majd szappanbuborékokkal játszanak, majd muzsikálnak, majd táncolnak, majd feszont emelnek a fürge mozdulatú gyerekek a Klobusiczky-ház stuccós homlokzatán s könnyed és kecses mozdulataikkal a német Peter Flötner gyönyörű puttóira emlékeztetnek.

Természetes, hogy a sok díszítő építészeti elemme való szabad elbánsásra az alkalom egyre bővebben kínálkozik. Azért, ha valaki megütköznék azon, hogy pl. a görög templomnak legméltóságosabb architektónikus részét képező s a legkiválóbb szoborművekkel díszített tympanon² hogy juthatott olyan szerepre, a milyenben

¹ U. o. III. 24. 1.
² V. ö. Ruskin i. m. I. 297., 298. l.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az újuli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cséggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

bírálatára kiküldött bizottság javaslatát s ez alapon felbontotta a jelígy-levélkéket, a mikor is kitűnt, hogy a pályadíjat dr. Tóth Sándor «Az oltár körül» című műve nyerte el. Dicséretben részesült: Bruckner Győző műve (A tudományirodalmi és erkölcsi élet Magyarországon a XV. század derekán), melyet az Évkönyvben is közölni fog a Kör; dr. Tóth Sándoré (Nemzeti Génuszunk); Perényi Vilmosé (Lavoisier 1784.) és dr. Janicsák Józsefé (Az érzelmek természete és azok nyilvánulása). A többi munkák jelígy-levélkéit elégette az ig.-választmány. — Örömmel vette tudomásul az ig.-választmány, hogy a singléri tűzkárosultak javára jan. 23-ikán rendezett hangverseny erkölcsileg fényesen sikerült, minden tekintetben élvezetes, művészi estély volt; a hangverseny tiszta jövedelme 16 kor. 43 fillér. Őszinte örömmel vette tudomásul az ig.-választmány, hogy bárftai vidéki választmányunk dr. Vas Antal elnöke mellett eredményesen és nagy hatással működik, február 7-ikén is rendez egy felolvasó-estélyt, a mikor is Dóbiás Ede kir. főmérnök fog vetítéssel kapcsolatos előadást tartani. — Miután még a tisztviselőkre nézve teendő javaslatban állapodott meg az ig.-vál., a gyűlés az elnök lelkes elzetésével véget ért.

A magyar-irodalmi szakválasztmány febr. 10-ikén tartott gyűlésében kiküldötte azt a bizottságot, melynek feladata lesz a népszerű, ismeretterjesztő előadások rendezése a munkás-, iparos-osztály számára. A bizottság elnöke dr. Tóth Sándor kir. kath. főgimn. igazgató. Ezzel kapcsolatban kimondotta a szakválasztmány azt is, hogy egy jó vétítő-gépet szerez be a Kör számára azonnal, részletfizetésre; a gép megvásárlására felkérte Lévy István kassai keresk.-isk. igazgatót, Peskó Ödön koll. főgimn. tanárt és a titkárt. A szakválasztmány képviselőjéül az ig.-választmányba dr. E. Nagy Olivért küldte ki.

A Széchenyi-kör bárftai választmánya szép felolvasó-estét rendezett február hó 7-ikén. Dóbiás Ede kir. főmérnök — a kinek élvezetes előadásában már nekünk is többször volt alkalmunk gyönyörködni — ismertette az ő kedvelt modorában a mór építkezést s előadását eredeti felvételek tették élénkebbé.

A Körnek febr. 10-ikén tartott felolvasó-estéjén Tóth Sándor olvasta fel «Az oltár körül» című, a Kör által pályadíjjal kitüntetett remek tanulmányát. Valóban bátran emondhatjuk, hogy bármily magas színvonalon álló irodalmi kör felolvasó-estéjének díszül vált volna e mű előadása. Lapunk mai száma közli a Széchenyi-kör ama pályázatán résztvevő pályamunkák bírálatát, a melyen a babért «Az oltár körül» cz. tanulmányával Tóth Sándor vitte el, — épp ezért feleslegesnek tartjuk a felolvasás méltatását. A szép számú közönség nagy élvezettel hallgatta s végül lelkesen megtapsolta a kiváló író. Magunk részéről szintén szívből gratulálunk Tóth Sándornak, de egyszersmind a Széchenyi-körnek is, a mely benne jeles kvalitásokkal megáldott munkakerőt és lelkes tagot nyert. A felolvasás előtt Rusz Zoltán olvasta fel «Költemények» című, költői lendülettel megírt szép költeményét.

azt pl. a Fő-utca 73. számú (Nehrer-féle) kétemeletes háznak első emelete, középső ablakok felett, több más építészeti tagnak alárendelten, jelentőségéből sokat veszítve, fogazatos szélékkel, bent fényugaraktól körülvett fejjel előfordul, annak megnyugtatására, az ornamentum szabadságának bizonyítása végett felhozok egy példát, mely mutatja, hogy egy bibliai tárgy milyen díszítő alkalmazást nyert. A Magyar Nemzeti Múzeum egy fődeles kupát őriz, mely a németországi renaissance-korabeli ötvösművészet legsikerültebb alkotásai közé tartozik. A kupa testét díszítő trébelt domborművek közül három, és pedig a tékozló fiúnak a szülői háztól való elbúcsúzása, a sertések őrzésének s a tékozló fiu hazatérésének jelenetei Hans Sebald Beham metszetei után készültek. A negyedik is ott látható, mely azt ábrázolja, midőn a tékozló fiú örökségét ledér nők társaságában elfecsérel, ez is Beham metszetei után készülhetett, bár ezeknek ilyenmő ábrázolásától eltér.¹ E jelenetek ábrázolása a kupán kétségtelven ornamentumszerű. Ámde ezen tárgyat díszítő ajátossági képekre is festették, a mint ezen jeleneteket ábrázolva látjuk egy egyszerű, de jókora festményen, mely az idő viszontagságaitól megviselten, az eperjesi Ferenczrendi zárda folyosójának falán függ. Városunk több házában emeleti ablakkoronázatot képezik a levélfüzerek, a melyenek pl. a pozsonyszentgyörgyi templom főoltár építészeti alkotmányán is szintén többféle hajlásban előfordulnak.²

¹ Archaeol. Ért. 1898. 289—292. l.

² Oszt.-Magy. Mon. XV. köt., 158. l.

A Széchenyi-kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya február 12-ikén tartotta ez évben első ülését, mely alkalommal rendkívül meleg hangon emlékezett meg volt elnökének, Dobay József szolgabírónak mult évi fáradhatatlan tevékenységéről, s az iránta érzett elismerésének, továbbá a zeneesték egyik legbuzgóbb támogatójával Krausz Soma zenetanárral szemben megnyilatkozó köszönetének jegyzőkönyvében leendő megörökítését határozta el. E gyűlésen intézkedett a választmány az elnök akadályoztatása esetére annak állandó helyettesítéséről is s azzal Vöröss Sándor főgimnáziumi tanárt bízta meg.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány febr. 19-iki (pénteki) háziestéjének műsora:

1. Mozart-nyitány. Előadja a cs. és kir. 67. számú gy.-ezred zenekara.
2. ÁBRÁNYI: «Rákóczi Rodostóban». Melodráma. Előadja dr. Raffay Ferencné úrnő, a Kör vendégeinek Mehlschmidt Erzsike úrhölgynek zongora-, Obál Jenő úrnak czimbalom- és Szász Lajos úrnak gordonkakiséréte mellett.
3. Magyar népdalok. Előadják Hodobay Melus és Szmoligovics Manyi úrhölgyek zongorán és Szemere Márton úr gordonkán.
4. a) WAGNER RICHÁRD: Wolfram versenydala a «Tannhäuser» című operából;
b) NEMESHEGYI BÉLA: «Már késő». Énekli a Kör vendége: Rónay Ödön úr.
5. Szavalat. Előadja Osswald Károlyné úrnő.
6. WAGNER: Ábránd a «Lohengrin» című operából. Előadja a cs. és kir. 67. sz. gy.-ezred zenekara. Kezdeté esti 6 órakor.

Kérelem. A műsor teljes befejezése előtt, a közreműködők savaarásának elkerülése végett, ne tessék távoznia.

Az igazgató-választmány határozata szerint zeneesték alkalmával az olvasó- és üléstermen, az úgynevezett művész-szobakon átjárni vagy azokban tartózkodni nem szabad.

A testületi tagok helyéül az igazgató-választmány az u. n. paradicsomot és az I. számú ajtó mellett levő tért jelölte ki. A II. és III. számú ajtóknál, továbbá a tanítónőképző-intézetek helye mellett levő tér a rendez-, illetve családtagok számára van fenntartva.

A következő háziesték:

1904. február	24-ikén:	Felolvasás.
• márcz.	2-ikén:	Zeneeste.
• •	9-ikén:	Felolvasás.
• •	16-ikén:	Zeneeste.

Bártfáról.

(A Vöröskereszt-egyletnek. — A Széchenyi-kör alválasztmányának estélye. — A vasutasok. — A kik elmaradnak a korcsolyabárlól. — Várjuk a főispánt.)

(r. l.) Nagy öröme van a mi Vöröskereszt-egyletünknek Az évi jelentés, a számadások és a húszéves jubiláris ünnepélyről való jelentés folytán, a központi igazgatóság igen szép és megleghangú levelet irt a fiók-egylet választmányának, melyből közlöm a következő-

Lásd erre nézve még a (sárosmegyei) zborói plébánia-templom stucco-mennyezetét.¹

Viszont a Klobusiczky-házon látható gyümölcs-guirlandok érdekes hasonlatosságot mutatnak azokhoz, a melyek a római Pallazzo-Spadán,² illetőleg Ilaria Carettanak Jacopo della Quercia készítette síremlékén,³ vagy az eperjesi Ferencz-templomának bejáratát két oldalt díszítő pillérek fején láthatók. A rokokó-stílusú parochiális épület homlokzatán Szt.-Miklós, a Klobusiczky-házén két medaillonban Szűz Mária ideális bájú és Gábor őrangyal élénk mozdulatú alakja van ábrázolva stuccóban. A Christmann-féle ház oromfalának felső felén a három hatszögű bemélyedt keret, és két, négy kör-szeletű — s négyfűlű vázát magában foglaló — nyílás felett jobb- és balfelől két-két stucco-domborművű szárnyas cherubfej látható. A Rákóczi-ház földszinti bolthelyiségében az oszlop-kompozita tején két sor akasztott levél helyett egysoros, húsos levelekből alkotott párta látható, a mely fölött stilizált lilium emelkedik ki, két-két, a számos meszelés miatt ma valójánál formátlanabbnak tetsző voluta összekapcsoló eleme gyanánt. Az emeleti oszlopok is kompoziták és pedig az alsóknál jóval karcsúbbak és szebbek. A kőfaragómester akasztott levelek helyett húsosan megmintázott tölgyfalombokat használt fel. A Weiszlovits-féle (főutcai ház) említett elsőemeleti oszlopján az éles háromszögletet alul háromágú (talán nyárfa-) levelek támasztják.

¹ Divald i. m. 43. l.

² Springer i. m. 85. á.

³ Springer i. m. 167. á.

(Folyt. köv.)

ket: „A t. választmány húszéves fennállásának és áldásos működésének örömmünepét ülte meg ez év január havában. A nemes tevékenységnek szentelt két évtized alatt bő alkalmunk volt méltányolni a t. választmány és lelkes tisztikar lankadatlan ügybuzgalmát, melylyel igyekezett egyrészt a háború esetén intézményünkre váró feladatokat előkészíteni, más oldalról a béke áldásos napjaiban az elhagyottak nyomorán enyhíteni. A jubileum alkalmával rendezett díszelőadás és az élénk tollal s az ügy iránt érzett meleg szeretettel megírt visszpillantás a fiók-egylet húszéves történetére, a költői ihlettség szülte ünnepi prolog egyenként és összevéve arról szolgáltatnak tanúságot, hogy a választmányi ügyek vezetése szilárd kezekbe van letéve, melyek hivatva vannak emberbaráti intézményünket a közönség előtt kedvelté tenni. Igaz örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy mindazoknak, kik a fiók-egylet felvirágoztatásán évek óta oly hazañas készséggel fáradoztak s a kik az emlékünnepegy keretében oly szép jelét adták a magasztos eszme iránti meleg szeretetüknek: szívből fakadt, őszinte köszönetünket kifejezzük. Gróf Csekonicz s. k., Babarcsi Schwartzer s. k.“ Kétségtelen, hogy az elismerés ily meleg nyilatkozata a legkedvezőbb hatást keltette és buzdítólag hat a továbbműködésre. Sajnálattal értesülök azonban arról, hogy az egylet titkára megváltik állásától, mert sokoldalú elfoglaltsága és egészségi állapota kényszerítik erre. Ezt a hiányt azonban a már megszilárdult egylet pótolni fogja.

Élvezetes és minden tekintetben sikerült estéje volt a helybeli Széchenyi-köri alválasztmány- és a Társas-körnek febr. 6-ikán. A tervezett jégünnepegy elmaradt, mert elolvadt a jég; annál sikerültebb volt a díszterembeli mulatság. Közönségünk nagy élvezettel hallgatta Dóbiás E. kir. főmérnöknek vonzón, érdekesen előadott tanulmányát, melyet gyönyörűen sikerült vetített képekkel kísérve adott elő. Az ily módon, népszerűen tárgyalt tudományos dolgoknak megvan a kellő hatásuk s a közönség hálásan ünnepelte az előadót. Az előadás után kedélyes vacsora és táncz következett s a közönség egy kedves és tanulságosan eltöltött est emlékével távozott. Úgy halljuk, hogy a buzgó alválasztmány a bőjt folyamán is szándékozik ily népszerűen ismeretterjesztő estét rendezni Nagyon helyes; kettős haszonnal fog járni. Terjesztik mulatgatva a tudást és népszerűvé teszik az alválasztmányt.

A kassa-oderbergi igazgatóság által átvett E. B. V. hivatalnokai s alkalmazottai között nagy a nyugtalanság. Február közepe immár és egyikük sem tudja még, hogy milyen dispozició történt vagy történik személyére nézve. A nyugtalanság érthető, mert 11 évi itt-lét után mindegyiknek vannak lebonyolítandó ügyei; aztán a fő a lakáskérdés stb. Úgy tudjuk, hogy a rendelkezés a személyi ügyeket a központban előadó referens betegsége miatt késik Nagy kérdés ez a hivatalnokokra; közönségünket azonban mégis elsősorban az érdekli, hogy milyen lesz az új menetrend s hogy — általában nyertünk-e a cserével?

Apropos! Csere! Tudja ugyebár, Szerkesztő úr, hogy szombaton itt álarcos lesz? Nos hát, készül erre egész Bártfa, lány, menyecske siet bálba, eltakarva lesz az arca, úgy készül a kemény harcra; szócsata lesz, sok hamisság, kacaj, tréfa, nagy vigasság. Nagyan készült Juczi, Bandi, én is erre voltam kandi, hiszen otthon álarcz nélkül szerelnük még lobban, hevül, mit fog majd egymásnak szólni ez a kettő, ez a kettő hajbókolni? Ők is szörnyen örvendeztek, minden lehető megtettek, hogy egymást meg ne ismerjék, egymást jobban kileshessék. S íme tegnap alkonyatra, kemény csapás sújt a párra, levelet irt Juczika!... A címzett nem volt Bandika... De a tót cseléd szokásból is, Bandinak odaadta ezt is!... Bandi, Juczi összeveszték, álarczban már nem is lesznek! Beleszólt a mérges mama... A szerelem nagy galiba! Széjjel rebent a szép pár. Egy levélke — milyen kar! Ebből pedig az a tanulság, hogy a farsang nemcsak komédiát, de tragikumot is csinál!...

Híre járt e héten, hogy főispánunk meglátogatja Bártfát. Hogy honnan keletkezett a hír, nem tudtam rájönni, de erősen tartotta magát. Hogy öméltságra nem sokára meglátogatja a vármegeye második városát, az bizonyos; de nem hiszszük, hogy illetékes köröknek erről előzőleg tudomása ne legyen. A városházán — annyit tudok — nagyon várják, mert több fontos ügyben óhajtnák öméltságot itt a helyszínen informálni és közbenjárását kikérni, partolását megnyerni.

Végül még ideiktatom, hogy a szab. kir. város február hó 25-ikén fogja rendszeres közgyűlést megtartani s most nap-nap mellett dolgoznak a tárgysorozaton a különböző bizottságok. A közgyűlésnek közel 50 ügy fog elintézés végett előterjesztetni, módjukban lesz tehát a városatyáknak meleg tanúbizonyágot tenni a közügyek iránti szeretetről. Addig — várjunk!

lebbi péntek

* K. Ferencz

ideiglen tartási

* El. tási és

részletes

megtart

elnökéne

indítván

tettel m

ködésére

* H. lelkész

Eperjese

tyán úg

össze há

9-ikén c

az eperj

Lajos le

méltattá

társnak

szos műk

boldogul

lelkész e

viselte a

elnökség

részvéte

jószívü e

A páter

érzületét

letnek e

jót tett

kony ala

egyháza

e legöre

örizni a

* Gy. jelentést

testület

kartársá

pap, főg

munkáss

doklók s

10³/₄ ó

ferenczre

9 órakor

telő szer

mutatjuk

jesen, 19

* Ha

földbirto

tése febr

* Dr.

közokt.

múzeuma

portját

* Az

teszi, ho

helylyel

* Na

grófnő,

szívü véd

rona ad

Ez önm

elnökség

* A.

Jót. Nőg

este 1/2 8

termeibe

érdeklőd

HIREK.

* **Az Eperjesi Széchenyi-kör legközelebbi zeneestje — hamvaszó-szerda helyett pénteken, febr. 19-ikén lesz!**

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Kerschbaum Ferenc* eperjesi pénzügyigazg. irattartó kezelő irodatisztet ideiglenes minőségű p. ü. fogalmazóvá s földadónyilvántartási biztossá nevezte ki.

* **Elölépítés.** A Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezete szép előléptetésben részesítette ügyvivő-titkárát: *Faltin Gézát*. A hétfőn megtartott igazgatósági ülésen ugyanis a szövetkezet, elnökének, *Bujanovics Gyula* országgy. képviselőnek indítványára, *Faltin Géza* titkárát az igazgatóság — tekintettel már évek óta kifejtett buzgó és eredményes munkájára — egyhangulag ügyvivő-igazgatóvá nevezte ki.

* **Halálozás.** *Pál Endre* nyugalmazott ág. h. ev. lelkész és esperes, február 7-ikén, 95 éves korában Eperjesen elhunyt. A tiszteletreméltó nemesszívű aggasztán úgyszólván haláláig jó egészségben volt s mindössze három napig betegeskedett. Temetése február 9-ikén d. u. 3 órakor, nagy közönség részvétele mellett az eperjesi ev. templomból ment végbe, a hol *Liptai Lajos* lelkész tótul, ifj. *Draskóczy Lajos* lelkész magyarul méltatták az egyházat híven munkáló, érdemdús pap-társnak közhasznú tetteit, több mint félszázados áldásos működését. A sárosi ev. esperességet, melynek a boldogult egykor esperese volt, *Hajdu János* zsegyei lelkész és jelenlegi sárosi esperes s több lelkész képviselte a gyászszertartáson. Az eperjesi ev. I. egyház elnöksége s számos tagja szintén igaz kegyelettel s részvétellel állotta körül *Pál Endre* ravatalt. Hű pap, jószívű ember, igaz hazafi volt hosszú életén keresztül. A pátenis korszakában is híven megőrizte hazafias érzületét s az ev. egyház autonómiaja elleni merényletnek ellene-szegült. Csekély javadalma dacára sok jót tett életében is. Végrendeletileg pedig több jótékony alapítványt tett — nagyobb részt az eperjesi evang. egyházak, iskolák, nőegyletek stb. javára. Városunk e legöregebb, hű fiának emlékét kegyelettel fogja őrizni a halás emlékezet.

* **Gyászír.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: «Az eperjesi kir. kath. főgimnázium tanártestülete mélyen érzett fájdalommal jelenti, hogy szeretett karta *Belják Bernát Pál* dr., róm. kath. világi áldozópap, főgimnáziumi r. tanár, életének 48-ik, buzgó tanári munkásságának 18-ik évében, súlyos betegség s a halálkök szentségének felvétele után, f. hó 11-ikén d. e. 10³/₄ órakor az Úrban elhunyt. Tetemeit a Szentferenczrendiek zárda-épületéből f. hó 13-ikán délelőtt 9 órakor kísérik ki a róm. kath. sírkertbe. Az engesztelő szentmiseáldozatot f. hó 15-ikén délelőtt 8 órakor mutatjuk be a Szentferenczrendiek templomában. Eperjesen, 1904. febr. 11-ikén Áldás legyen emlékezetén!»

* **Halálozás.** Febr. 13-ikán hunyt el *Mathé József* földbirtokos Nagysároson, életének 77-ik évében. Temetése febr. 15-ikén reggel 8 órakor lesz.

* **Dr. Berzeviczy Allert** v. b. t. t. vallás- és közokt. miniszter az eperjesi kir. kath. főgimnázium múzeumának «Festőművészet remekei» I—IV. csoportját (80 drb színes képet) ajándékozta.

* **Az eperjesi ügyvédi-kamara** ezennel közhírré teszi, hogy dr. *Munk Lipót* ügyvédet Kisszeben székhelyül a kamara ügyvéd-névjegyzékébe felvette.

* **Nagylelkű adomány.** *Dessewffy Marianna* grófnő, a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet nemesszívű védője, mint minden évben, úgy ezidén is 200 korona adománnyal gazdagította az egyet pénztárát. Ez önmagát dicséret nemes cselekményért az egyet elnökségét legbensőbb hálás köszönetét nyilvánította.

* **A japáni-estély** — melyet a Sárosvármegyei Jót. Nőegylet rendez — farsang uto'só napján: kedden este 1¹/₂ 8 órakor fog lezajlani a városi Vigadó összes termeiben. Közönségünknek e táncvígalm iránti nagy érdeklődését fokozza még az az általános szimpátia, mely éppen most a japán-orosz háború küszöbén a napnyugat ezen rokonszenves népe mellett nyilvánul. Az a nagyarányú lázas tevékenység, melyet a bálbizottság minden egyes — úgy hölgy-, mint férfi-tagja — mindenik a neki kiosztott irányban kifejt, felkeltette nemcsak városunk, hanem a vármegye vidéki közönségének érdeklődését s biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a japáni estély is méltóan fog sorakozni, sőt — mondjuk ki már most — vetélkedni azon estélyekkel, melyeket a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet évek hosszú során át rendezett s anyagilag is hasznára lesz annak a jótékony intézménynek, mely az ember-szeretet lobogója alatt oly áldásosan működik városunkban. A mint értesültünk, a karzati jegyek teljesen

elfogytak; belépőjegyek azonban elegendő számmal kaphatók úgy *Kösch Árpád* papírüzletében, mint az esteli pénztárnál. Hogy mily meglepetéseket készített elő a bálbizottság a közönség számára ez évben, az titok; de hogy készül valami ez irányban. arról nyertünk tudomást. Annyit azonban elmondhatunk már most is, a nélkül, hogy indiskréciót követnénk el, hogy a báli termet egy kis Japánországgá alakítja át a bálbizottság. A műszaki részt *Oszwald Károly* vette kezébe, kinek nevét mult számunkban talán épp azért nem volt módunkban felemlítenünk, mivel a bálbizottság akkor még fölötte őrizte tervét, nehogy az időelőtt elárultassék. A japáni-estély sikere — az előjelek után ítélve — biztosítva van; kívánatos is, hogy az a nagy fáradozás, melyet a bálbizottság oly önfeláldozóan kifejt, eredményteljes legyen. Menjünk a japáni-estélyre!

* **Piller Kálmán ünnepzése.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület legfelsőbb kitüntetésben részesült elnökét, *Piller Kálmánt* — tiszteletének s ragaszkodásának jeléül — meleg rokonszenvvel készül ünnepelni, melyre nézve a következő meghívót bocsátották ki: «Meghívó. A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesületnek 1904. évi február hó 22-ikén, hétfőn, d. u. 3 órakor, Eperjesen a vármegyei háza nagytermében tartandó díszközgyűlésére van szerencsém tisztelettel meghívni s azon való szíves megjelenésre felkérni. Eperjesen, 1904. évi február 7-ikén. Br. *Ghillány Imre* s. k., főispán, g. e. alelnök. Táragsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Bárány *Ghillány Imre* főispán üdvözlő a kormány nevében *Piller Kálmán* gazdasági egyesületi elnököt és átadja az Ófelsége által legkegyelmesebben adományozott III. oszt. vaskoronarendet. 3. Az igazgató-választmány a Gazdasági Egyesület nevében üdvözlő *Piller Kálmán* g. e. elnököt. A Gazdasági Egyesület a díszközgyűlés után a városi Vigadó nagytermében esti 1¹/₂ 8 órakor közvacsorát rendez. Közvacsora-jegy személyenként 6 kor.»

* **Tanárköri felolvasások.** Február 20-ikán, szombaton d. u. 6 órakor ismét megkezdődnek a már oly népszerűvé lett tanárköri felolvasások. Ez alkalommal *Perényi Vilmos* koll. főgimn. tanár a *csillagos égről* fog olvasni, számos mozgó és álló vetített-képpel kísérvén előadását — febr. 27-ikén dr. *Horovits Imre* gyakorló-orvos a *fertőzőbetegségekről*. — *Március 5-ikén Léva István* kassai felső-kereskedelmi iskolai igazgató a *víz kémiaja* — és 12-ikén dr. *Fanicsák József* kir. kath. főgimn. tanár a *művészi utánszás elvéről* fog előadást tartani. Felhívjuk a művelt közönség figyelmét ez érdekes előadásokra.

* **Hivatal-átadás.** Eperjes sz. kir. város rendőrkapitányi hivatalának vezetését február 11-ikén vette át *Bánó Iván* újonnan kinevezett rendőrkapitány. A hivatal-átadásnál *Podhorányi Bálint* polgármester, *Saly Győző* h. rendőrkapitány s *Ridarcsik Gábor* városi főszámvevő voltak jelen Új rendőrkapitányunk e naptól fogva maga vezeti a nagy körültekintést igénylő, felelősségteljes hivatalt.

* **Felolvasás.** A Magyar Túristaegyesület Budapesti Osztályának felkérésére dr. *Flórián Károly* jogakadémiai tanár Budapesten február 9-ikén felolvasást tartott. Az előadás folyamán, a melynek címe «*Bolyongások a Magas-Tátrában*» volt, a Csorbai-tó, a Vadorzó-hágó, a Halastó, a Zawrat és Zakopane vidékéről számos vetített kép került bemutatásra. Az érdekes felolvasást nagyszámú közönség hallgatta meg, kik között ott volt a Magyar Túristaegyesület elnöke *Szmrecsányi Jenő*, a közigazgatási bíróság tanácselnöke is.

* **Hazajött meghalni.** *Krohn Antal* németsovári lakos évek előtt kivándorolt Amerikába s ott szép vagyont gyűjtött. A mult évben súlyos tüdőbajba esett s elhatározta, hogy Olaszországba megy gyógyulást keresni. Útközben elhatározta, hogy meglátogatja szülőfaluját, Sóvárt is és tizennégy éves leánykájával — a ki csak angolul beszél — pár nappal előzött meg is érkezett Sóvárra. Itt azonban betegsége annyira erőt vett rajta, hogy ágyba került s néhány nap múlva — e hó 9-ikén — meg is halt. A gyászírt azonnal megtáviratozták Amerikában maradt özvegyének s onnan egy lipcei bankház útján még aznap megjött a távirati válasz, hogy a holtestet balzsamozzák be s indítsák útnak Amerikába. Az özvegy óhaját teljesíteni is fog, bár a hullaszállítási engedély kieszközölése több napot fog igényelni. Addig a halottat ideiglenes kriptában temették el Sóvárról.

* **A városi kórház javára 1904. évre bejött újévi adományok felőli kimutatás.** Dr. *Vályi János* püspök 100 kor., *Izraelita Nőegylet* 10 kor., *Eperjesi Takarékpénztár* 40 kor., *Eperjesi Bankegylet* 20 kor., *Zavatzky Szilárd* 6 kor., *Hartmann Albert* 1 kor., *Mikolij István* 1 kor., *Schwarcz Ede* 1 kor., *Thrór Gyula* 5 kor., *Barts Emil* 2 kor., *Kösch Árpád* 3 kor., *Kassay István* 4 kor., *Nagysárosi Múmalom* 20 kor., *Vendéglősök Szövetkezete* 10 kor., *Schroepfer Antal* 2 kor., *Rosen-*

berg Herman 2 kor., *Luchs Róbert* 5 kor.; összesen 232 kor., és dr. *Csatáry Ágost* külön adománya néhai özv. *Csatáry Ágostné* nevében 200 kor. Fogadják az intézet mélyen érzett halálját! Eperjes, 1904. febr. 7-ikén. Dr. *Lakner Árpád*, v. főorvos, kórházi igazgató.

* **Farsangi mulatság.** Az Eperjesi Kath. Legényegylet február 7-ikén — saját helyiségeiben — igen sikerült farsangi táncmulatságot rendezett, a melyen br. *Ghillány Imre* főispán is — társadalmunk több előkelő tagjának kíséretében — megjelent.

* **Közgyűlés.** Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság, dr. *Schmidt Gyula* elnöke alatt, febr. 10-ikén tartotta évi közgyűlését. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentéseinek egyhangulag történt elfogadása után az igazgatóságba beválasztották dr. *Flórián Károly* jogakad. tanárt, a felügyelő-bizottságba pedig póttagnak *Schroepfer Antalt*. A szelvények utáni tíz koronás osztalék márczius hó 1-jétől kezdve fog kifizettetni.

* **Pályázati hirdetmény.** Sárosvármegye törvényhatóságánál lemondás folytán megüresedett *III. aljegyzői állásra* és az ezen állás betöltése által esetleg üresedésbe jövő állásokra *Tahy József* alispán pályázatot hirdetett. A kik ezen, évi 1600 kor. fizetéssel és 400 korona lakbérrel javadalmazott állást, illetőleg az esetleg megüresedő egyéb állásokat elnyerni óhajtják, pályázati kérvényüket — az 1883. é. I. t. cz. 3. és 5. §§-aiban előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelve — márcz. 12-ikéig bezárólag *Tahy József* sárosvármegyei alispánhoz nyújtják be.

* **Jogakadémiainkról.** Mult héten folyt le az eperjesi jogásztudományi szokásos félévi elnökválasztás s ezzel kapcsolatban a többi tisztviselők megválasztása. Jogász-elnökké egyhangú lelkesedéssel *Lisskay Miklóst* választották meg, ki magvas programbeszédében a munka s szeretet alapelvein állva, jelölte meg az utat a testület működésére. A többi tisztviselők a következőképpen választották meg: alelnök *Halmay Béla*, főjegyző *Reidl János*, aljegyző *Kenézy László*, pénztáros *Holénia László*, ellenőr *Szontagh Vilmos*. Irodalmi osztály: elnök *Margitay Gyula*, titkár *Bánszky Jenő*, jegyző *Löv Szilárd*. Becsületbíró: elnök *Kavechsán József*, alelnök *Znakovszky Miklós*, titkár *Mauks Sándor*. Vívóegylet: elnök *Dudás György*, alelnök *Bánszky Jenő*, titkár *Wiesinger Jenő*. A Vívóegyletnek *Dobay Károly* a vívómestere.

* **Kedvező vámberlet.** Eperjes sz. kir. város vám- és helypénzszedési jogának bérbeadása céljából február 9-ikén *Podhorányi Bálint* polgármester vezetése alatt volt az árverés. Eddig helybeliek bérelték a vám- és helypénzszedési jogot s legutóbb 32,800 koronáért *Plaveczy István* bérelte. Ezúttal igen nagy érdeklődés mutatkozott. A helybelieknek legnagyobb irásbeli ajánlata 28,400, szóbeli ajánlata pedig 30,000 korona volt. Ezzel szemben *Fuchs Adolf* kassai lakos 40,000 koronás irásbeli ajánlatot tett s így igen valószínű, hogy a közgyűlés 1904. április 1-jétől *Fuchs Adolf*nak adja bérbe három esztendőre a vám- és helypénzszedési jogot.

* **Nyilvános köszönet.** Az Eperjesi Kath. Legényegylet febr. 7-ikén rendezett táncmulatsága alkalmával felülfizettek: br. *Ghillány Imre* 19 kor., *Uhlarik Máttyás* 12 kor., *Zaborovszky Béla* 10 kor., dr. *Ghillány György* 9 kor., *Egerer Ferencz* 6 kor., *Berzeviczy Elek* 4 kor., *Abszolon Ede* 4 kor., *Dessewffy István* 4 kor., *Székely Pál* 4 kor., *Kassay István* 4 kor., *Keczer Imre* 4 kor., *Wéber Ágoston* 3 kor., *Csintalan Mihály* 3 kor., *Magyar József* 3 kor., *Brestyenzsky György* 3 kor., *Szuchy Albert* 3 kor., *Lipták Ambrus* 3 kor., dr. *Balpataky Imre* 3 kor., *Hoffmann József* 2 kor., *Jánossy Jánosné* 2 kor., *Mücke Engelbert* 2 kor., *Verdon László* 2 kor., *Kleiner Béla* 2 kor., *Gabona József* 2 kor., *Wick Béla* 2 kor., *Woloszinovits János* 2 kor., *Grieger Tivadar* 2 kor., *Kurimszky János* 2 kor., *Cattarino Sándor* 2 kor., *Ágoston Károly* 2 kor., *Majdák István* 1 kor., *Gregor Endre* 1 kor., *Lukács Józsefné* 1 kor., *Zborovszky Antal* 1 kor., *Andruscsakievics Henrik* 1 kor., *Mihajla Endre* 1 kor., *Szilvassy Lajos* 1 kor., *Balogh N.* 1 kor., *Román I.* 1 kor., *Lajos József* 1 kor., *Schroepfer Antal* 1 kor., *Gregor Gerő* 1 kor.; összesen 137 kor. Fogadják a nemes adományozók az egyesület leghálásabb köszönetét!

* **Jutalom a feltalálónak.** *Porembszki Ferencz* reáliskolai tanuló, atyjának, egy jómódú krakói kereskedőnek házából 1902. június 29-ikén megszökött *Gálszecsre*, hol *Szopkó szíjgyártónál* mint tanonc volt alkalmazva. *Gálszecsre*ről okmányainak hiányossága miatt kiutasított. Legutóbb 1903. decz. havában *Upor* község környékén látták csavarogni. A gyermek feltalálója atyjától 200 korona jutalomban részesül s azonkívül a nyomozás körül felmerült összes kiadásai is visszatérítetnek. A gyermek *személyleírása*: kora 15 éves, alakja sovány, hirtelen nőtt, szőke, kék szemekkel, gyengén beszél magyarul és németül, tökéletesen lengyelül.

* **Talált pénztárca.** A Lőcsei-úton két koronával terhelt pénztárcazt találtak. Tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

* **Csalás.** *Deutsch Gyula* kereskedőseged, a ki Werther Jakab eperjesi kereskedő üzletében volt alkalmazva, az üzlet egyik adósától, egy vidéki gyógyszerész-től jogtalanul behajtott 40 koronát s eltűnt. Csalása miatt feljelentették s legutóbb Lugoson le is tartóztaták és a járásbírósnak átadták.

* **Elgázolás.** *Melyuch János* színei kocsis február 12-ikén d. e. a Fő-utca felső részén elgázolta *Kuchár Jánosné* koldusnőt, a ki fején súlyosabban megsérült. Beszállították a kórházba; a kocsis ellen pedig megindították az eljárást.

* **Tolvaj éjjeli-őr.** *Kmecz József* napszámos febr. 5-ikén éjjeli-őrségre volt kirendelve s az éjjeli csendességben rászánta magát arra, hogy unalmában megdézsmálja Zimmermann Oziás fakereskedőnek a villamvilágítási fűrésztelepen elhelyezett deszkáit s hazafelé cipelte. Az éjjeli-őrnél azonban jobban és hűségesebben őrködött *Cserbanyics László* rendőr, a ki a tolvaj éjjeli-őrt rajtakapta s bekísérte.

* **A Messmer-tea** mint legfinomabb faj felülmulhatlan. Megbízhatóan kitűnő minősége és jutányos ára folyton növekvő vevőkört szerez ezen valóban családi teának. Győződjünk meg a mondottak valóságáról egy próbacsomag vétele által! Ára 1 koronától 2 koronáig. Kapható *Bein Simon* kereskedésében Eperjesen.

* **A «Magyar Közélet»,** mely dr. Halmi Elemér kitűnő szerkesztésében br. Bánffy Dezső politikai pártját szolgálja, e héten különösen gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Szépirodalmi és kritikai rovata páratlan időszaki sajtónkban. De eleven és érdekes cikkei is elsősorú iróktól valók. «Darázsészek» rovata nemcsak csipős, de igazságos, épp úgy, mint «A folyosó» szellemesen illusztrálja a képviselőház heti hangulatát. A hölgyközönség is sok olvasnivalót talál benne: egy eredeti regényt, novellákat, költeményeket. Különösen kiemeljük az új «magyar párt» debreczeni szervekedéséről írt vezércikket, és Apáthy István kolozsvári egyetemi rektor lelkes közleményét a dési zászlóbon-tástól s a «Pártügyek» híreit, Fekete József művészeti fejtegetéseit és Zéta jeles szociális tanulmányát. Nagyon kedves Wells elbeszélése: «Dynamo-Isten» és érdek-feszítő Zigány Árpád regénye: «A dicsőség útja». Van-nak ezenkívül gondosan megírt ismeretterjesztő, történelmi, társadalmi, színházi közlemények és a «A fórum» cím alatt jogpolitikai aktualitások. A *Magyar Közélet* jelenleg a legelterjedtebb és legnépszerűbb hetilap, melynek előfizetési ára egész évre 20 kor., félévre 10 kor., évnegyedre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V., Kálmán-utca 10.

* **Egészséges gyomorhoz** mindenekelőtt rendszeres emésztés szükséges. Sajnos, éppen ez irányban azonban sokszor vétkezünk és így támad a gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, vérszegénység stb. Ne mulasztja el tehát senki jó és hathatós óvszert használni, mely úgy a gyomrot, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi *Brady-féle Máriacelli gyomorcseppek*, évtizedek óta kipróbált zamatos ízű, biztos hatású házi-gyógyszer az összes gyomorbajoknál. Üvege 30 fillér a gyógyszer-tárakban. Utánzatoktól óvakodjunk!

* **A Magyar Festőművészet Albuma.** A magyar könyvkiadványok terén feltűnést keltő díszművel fog a *Pesti Napló* olvasóinak karácsonyi ajándékul kedveskedni. Címe: *A Magyar Festőművészet Albuma*, és gyönyörű foglalatja lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczkytól és Mányokitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepcziójú díszmű. Ötven nagyszabású magyar festmény fogja e díszmunkát ékesíteni művészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékul megkapja a *Pesti Napló* minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindaz az új előfizetője, a ki egész éven át, fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a *Pesti Napló*-ra. A *Pesti Napló* előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-út 27.

* **A trachoma (egyptomi szembetegség) népszerű ismertetése.** A trachoma veszedelmes szembetegség, mely rendszeren úgy kezdődik, mint más ártatlan szemgyulladás: könnyezéssel, viszketéssel, a szemeknek beragadásával. Mások a betegség kezdetén még ennyi bajt sem okoz, hanem

alattomosan, fájdalom nélkül fészkel be magát a szemhéj bélésébe. Az orvos ilyenkor már felismeri és éppen ilyenkor lehet a bajt leggyorsabban meg is gyógyítani. Későbbben a betegség megtámadja a látást is, mert — a mint mondani szokás — hályoggal borítja be a szem világát. Hozzáértő orvos még ilyenkor is megmentheti a látást, de a ki addig vár a gyógyítással, a míg a betegség a szemhéj is elgörbíti, a szem világát elpusztítja s a szemet kiszárítja: annak a baján senki sem tud segíteni s menthetlenül megvakul. A trachoma ragadós betegség, de nem olyan, hogy messziről is meg lehessen kapni a betegétől, hanem csak úgy, hogy ha a beteg szem-genyedsége az egészséges ember szemébe jut. Ez pedig legkönnyebben úgy történik, hogy ha az egészséges szemű a beteg szemű ember törülközőjét, mosdótálját, ágyruháját használja. De ha a szem nagyon genyedséges, a piszkos ember összekezeni még a kilincset is, és ha most az egészséges ember kezével megfogja s azután a szemét megdörzsöli, úgy is elkaphatja. *Hogyan védjük meg magunkat a trachoma ellen?*

1. Mindenféle betegségtől legjobban óvakodhatik az ember a tisztasággal. Különösen a hol sok trachomás van, a kezünket sokszor mossuk meg jó sok vízben szappannal, s ne dörzsöljünk mosatlan kézzel a szemünket. 2. Ne használjunk mással közös törülközőt, ágyruhát! 3. Ha a lakásunkba befogadunk lakót, cselédet, tanulót, ügyeljük reá, nincs-e szembaja s ha gyanús, vizsgáltsuk meg a szemét orvossal! 4. Ha pedig valaki mégis megkapja a betegséget, az gyógyíttassa a szemét türelmesen, mert a baj gyógyítható. De nem ám egy-két hét alatt, hanem sok hónapig eltart, míg a szembaja elmúlik. De még azontúl is utána kell nézetni néha, mert különben könnyen kiújul. Eleinte úgy is lehet gyógyítani, hogy a beteg hetenkint 2—3-szor eljár az orvoshoz, de ha a baj már a szeme világát is megtámadta, sokszor már csak a kórházban lehet kigyógyítani.

Felélős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Foulard-selyem

méterjét 60 kr.-tól 3 frt 70 kr.-ig blusoknak és ruháknak. Bérmentve és már vámentesen házhöz szállítatik. Nagy mintaválasztékot azonnal küld

HENNEBERG selyemgyáros, ZÜRICH. 2.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon számos ismerőseinknek s jóakaróinknak, kik forrón szeretett

MARISKA

leányunknak váratlan elhunytá alkalmából a nagy csapás és súlyos veszteség feletti fájaldalmunkban oly lekötözött megnyilatkozott részvétükkel a vigasztalás enyhítő balzsamát nyújtották felénk, ezúton is hálás köszönetet mondunk.

Eperjes, 1904. febr. 12.

Gamauf György és neje.

4417—1903. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisszebeni kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csernyiczki György végrehajtható *Szoroka János és neje* sz. Olejár Zsuzsanna végrehajtható szervenők elleni 470 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtható ügyében az eperjesi kir. törvényszék (a kisszebeni kir. járásbíró) területén levő Som község határában fekvő, a somi 22. sz. tkjvben A. L. 1—13. sorsz. alatt foglalt s végrehajtható szervenők nevére írott 3/5 úrb. telek és tartozékaira azzal, hogy ezen árverés által a Szoroka Bazil és neje szül. Szeman (Bori) Anna javára bekebelezett élethossziglani eltartási szolgálat nem érintetik, az utóajánlatban megajánlott az árverést 4405 kor 50 fill.-ben ezennel megállapított kikiáltási árral az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi február hó 29-ik napján délelőtti 9 órakor Som községben a községi bíró házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladhatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 138 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kisszebenben, 1903. évi december hó 17-ikén.

Kochina Emil,
kir. aljárásbíró.

Flórián-utca sarkán a másodemeleti

6 szobás lakás
kiadó.

Az Eperjesi Bankegylet

1. cz. részvényesei ezennel lisztelettel meghívotnak

a folyó évi február hó 24-ikén délután 3 órakor

szab. kir. Eperjes városában, a városháza tanácskozási termében tartandó

Rendes Közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletév eredményéről s a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Két igazgatósági tag választása.

Eperjesen, 1904. évi január hó 15-ikén.

Kubinyi Aurél s. k.,
elnök.

A világhírű erfurti veteménymagvakról szóló legújabb

magyar kiadású fő-magárjegyzékünk

kertek és mezők számára megjelent, melyet minden t. olvasónak ingyen és bérmentve megküldünk és kérjük azt egy levelezőlapon megrendelni.

Liebau & Co udvari szállítók, magtermesztők, Erfurt 1.
mű- és kereskedelmi kertészek

U. i. A veteménymagvak behozataláért nem kell vámot fizetni. Egy 5 kgros postacsomagnak a szállítási díja Magyarország bármely postaállomására csak 60 fillérbe kerül.

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka

A Magyar

Festőművészet Albuma.

Páratlan díszű, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, a melyet a *Pesti Napló* az 1904. év karácsonyára szánt meglepetésül olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a *Pesti Napló*, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma.

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalatja lesz ez a páratlanul álló díszmunka, a mely a magyar festés remekait fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, *Kupeczky-től* és *Mányoky-tól* kezdve egész a jelenkorig, a mikor *Munkácsy Mihály*, *Székely Bertalan*, *Lóts Károly*, *Bencsur Gyula*, *Madarász Viktor* és *Zichy Mihály* vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, a mely a magyar festőművészetet ilyen gazdagságban mutatja be. *Ötven nagyszabású festményt* szemeltünk ki, a melyet mesteri kivitelű

avatták a magyar könyvpiacra. Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben elsőrendű esztétikusaink érdekes és népszerű előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festménynek a szöveg közepébe nyomott másolata fogja kísérni, úgy, hogy az ötven többszínnyomású műlappal együtt *A Magyar Festőművészet Albuma* a legizdagabb s legdíszesebb tára lesz a magyar festőművészetnek. *A Magyar Festőművészet Albumát* meg fogja kapni a *Pesti Napló* minden előfizetője, a ki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakítás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az új előfizetők, a kik az 1904. évre szóló előfizetésük fejében a *Vörösmarty-Albumot* megkapták, a Magyar Festőművészet Albumára csak úgy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

ötven műlapon mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű **sok színyomású kép** lesz, olyan, mint a melyek a *Vörösmarty-Albumot* eseménynyel

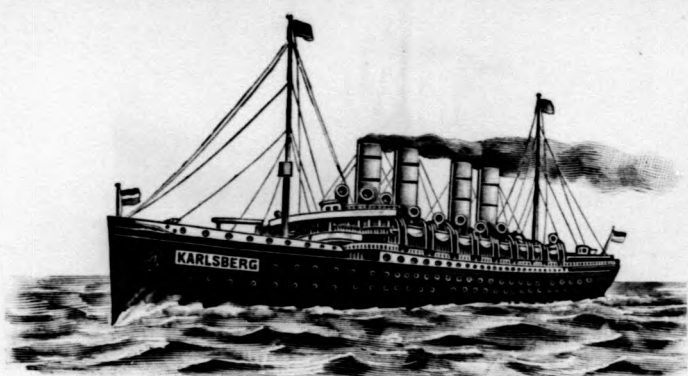
A *Pesti Napló* előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér.

Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest VI., **Andrássy-út 27. szám** alatt van.

AMERIKÁBA

leggyorsabban, legkényelmesebben és legolcsóbban lehet utazni

HAMBURGON át.

Példás kiszolgálás.

Kitűnő ellátás

Bővebb felvilágosítással szolgál: **B. KARLSBERG** hajózási főügynöksége Hamburg, Ferdinandstrasse 15.

Szives tudomására adom a nagyérd. közönségnek, hogy özv. **Sztraka Istvánné** jóhírnevű

épület- és díszműbádogos-, valamint üveges-műhelyét

Eperjes, **Bástya-utca 6/a. szám** a al, **átvettem.**

Szakszerű gépekkel berendezett műhelyemben készíttetnek mindennemű **díszműbádogos**-munkák, u. m.: Ornament-, épületfedési és csatornázási munkák; Mansard-parkány- és tetőablakok; villamhárítók, villamoscsengők és telefonvezetékek; **Fürdőkádak** készen és megrendelésre.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Javítások gyorsan s jutányosan.

Hertzka Simon.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Első kézből: a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár

villamos erőre berendezve.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, hadseregszállító

a **Rákóczi javított Tarogató** egyedüli fétalálója

Budapest, II., **Lánczhid-utca 5. szám.**

Ajánlja a saját gyárában készült összes réz-, fa-, fúvó- és vonós-hangszereket. Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetok, trombiták és czimbalmok.

Tarogató ára 30 ftrtól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen

Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások speciális kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, **vonós-hangszerek** a legújabb találmányú hangfokozó gerendával, melyért garanciát vállalok

Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve megkaldetik.

453—1903. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírós. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi ker. cs. kir. bíróságnak 1903. C. XI., 613/4. sz. végzése folytán dr. Alfréd Grünbaum ügyvéd által képviselt **Krapfenbauer & Co** felperes részére **Deckert Kilián** alperes ellen 153 kor. 70 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 3394 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbírósg 1903. V. I., 202/2. sz. mü végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában és boltja előtt, Eperjesen, leendő megtartása határidejéül **1904. évi február hó 27-ik napjának d. e. 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vétel-árából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Eperjesen, 1904. február 7.

Spányi Kálmán,

kir. bírósági végrehajtó.

A **Fő-utca 91. sz. házban** az elsőemeleti

utcai lakás

1904. évi május 1-től

= bérbeadó. =

68—1904. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy **Macej Mátyas** végrehajtónak **Priscsák István** végrehajtást szenvedő elleni 188 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék (az eperjesi kir. járásbírósg) területén levő és Kajatha községben fekvő,

- I. a kajathai 60. sz. tjkvben foglalt 233—234. hr. sz. egész szántóra 116 kor. kikiáltási árban, —
- II. a kajathai 161. sz. tjkvi 600. hr. sz. «Roveny»-dűlőben fekvő egész rétre 162 kor. kikiáltási árban, —
- III. a kajathai 166. sz. tjkvi 387., 389. (442., 443.) hr. sz. egész részletekre 128 kor. kikiáltási árban, —
- IV. a kajathai 230. sz. tjkvben 1. sor., 219. hr. sz. egész szántóra 262 kor. kikiáltási árban, —
- V. 2. sor-266. hr. sz. egész szántóra 86 kor. kikiált. árban, —
- VI. 3. » 266. » » » » 320 » » » »
- VII. 4. » 294. » » » » 250 » » » »
- VIII. 5. » 324. » » » » 17 » » » »
- IX. 6. » 328. » » » » 5 » » » »
- X. 7. » 330. » » » » 5 » » » »
- XI. a kajathai 232. sz. tjkvi 540. hr. sz. egész rétre 146 kor. kikiáltási árban, —
- XII. a kajathai 234. sz. tjkvi 544., 546. hr. sz. egész szántóra 74 kor. kikiáltási árban, —
- XIII. a kajathai 235. sz. tjkvi 393., 438., 480., 514. hr. sz. egész szántókra 175 kor. kikiáltási árban, —
- XIV. a kajathai 236. sz. tjkvi 485., 486. hr. sz. egész szántóra 1 kor. kikiáltási árban, —
- XV. a kajathai 238. sz. tjkvi 269. hr. sz. egész szántóra 97 kor. kikiáltási árban, —
- XVI. a kajathai 240. sz. tjkvi 289. és 291. hr. sz. egész szántókra 134 kor. kikiáltási árban, —
- XVII. a kajathai 241. számú tjkvi (594., 595.) hr. sz. rétre 133 kor. kikiáltási árban, —
- XVIII. a kajathai 263. sz. tjkvi 72/1368 részbeni közös erdő-és legelőilletőségre 33 kor. kikiáltási árban, —
- XIX. a kajathai 231. sz. tjkvben 112. hr. sz. 55. össz. sz. egész házra (udvarterrel) 320 kor. kikiáltási árban elrendeltetett,

és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1904. évi április hó 14-ik napján délelőtti 10 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül: az I. csoportban 11 k. 60 f. a XI. csoportban 14 k. 60 f. a II. » 16 » 20 » a XII. » 7 » 40 » a III. » 12 » 80 » a XIII. » 17 » 50 » a IV. » 26 » 20 » a XIV. » 9 » 70 » a V. » 8 » 60 » a XV. » 13 » 40 » a VI. » 32 » — » a XVI. » 13 » 30 » a VII. » 25 » — » a XVII. » 13 » 40 » a VIII. » 1 » 70 » a XVIII. » 3 » 30 » a IX. » — » 50 » és a XIX. » 32 » — » a X. » — » 50 »

készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1904. évi január hó 13-ikán.

Urbán Gyula,

kir. törvényszéki bíró.

Köhögésben szenvedők

próbálják a köhögést csillapító és finom ízű

KAISER-féle

MELLICZUKORKÁT,

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy biztos siker érhető el köhögésnél, rekedtségnél, hurtnál és elnyálkásodásnál. — E helyett ajánlott visszautasítandó!

Egy csomag **20 és 40 fillér.** — Kapható:

WIELAND ES SCHROEPFER cukrászdájában EPERJESEN.

NOXIN

CZÍPÓ-CRÉME

(törvényileg védve)

sevrő- és kid box-kalfbőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízíthatlanná teszi, annak tükröfényt kölcsönöz. Kapható drogériákban, jobb cipőüzlet, bőrkereskedés, festék- és fűszerüzletekben.

„Uranos“ vegyészeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK
Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Árverési hirdetés.

Sárosvármegye Gromos község határában fekvő és az ottani volt úrbéresek tulajdonát képező erdő, II-ik tag a) és b) osztagainak mintegy 41 kat. holdján megbélyegezett és megszámozott 20 cm.-től 90 cm.-ig mellmagaságban vastag 8029 darab *jegenyefenyő fatörzs* és 14 cm.-től 19 cm.-ig mellmagaságban vastag 1659 darab *jegenyefenyő-rúd*, 12,005 m.³ épület- és haszonfa, és 4331 m.³ *tűzifára* megbecsült fatömegének tövöni eladása iránt 1904. évi február hó 23-ikán délelőtti 10 órakor Gromos község-házánál nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyalás fog megtartatni.

Kikiáltási ár — melyen alul ezen fatömegek eladatni nem fognak — 62,046 korona.

Bánatpénz 6200 korona, melyet minden egyes versenyző a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverőbizottságnál letenni, illetőleg az írásbeli ajánlathoz csatolni tartozik.

A benyújtandó írásbeli ajánlatokban a felajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiírandó, valamint határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Utóajánlatok, v. olyanok, amelyek a kikötött szerződési feltételektől eltérők, figyelembe vétetni nem fognak.

A szerződési feltételek a gromosi volt úrbéresek elnökénél és az eperjesi m. kir. állami erdőhivatal hivatalos helyiségeiben, a hol a közelebbi felvilágosítások is nyújthatnak, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gromos, 1904. január 20.

Havrillay Béla s. k.,
körjegyző.

Knapik János s. k.,
közbírtokossági elnök.

A Főutcza 36-ik szám alatti házban, a Nemzeti-szálloda szomszédságában folyó évi május hó 1-től az elsőemeleti

lakás

4 szoba- és mellékhelyiségekkel,
bérbeadandó.

K. C. POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Rascher Ausverkauf!

4 Paar Schuhe
um nur Kr. 6-25.

Durch Ankauf enormer Quantitäten in Schuhwaren werden nur durch kurze Zeit um Spottpreis abgegeben 1 Paar Herren- u. 1 Paar Damen-Schnürschuhe braun oder schwarz mit stark genageltem kräftigen Lederboden, ferner 1 Paar Herren- u. 1 P. Damen-Moderschuhe, alle 4 Paar hocheleg. ausgestattet, sehr nett u. leichtes tragen. Grösse nach cm. Alle 4 Paar kosten nur Kr. 6 25. Versandt gegen Nachnahme oder gegen voraus Geldeinsendung

S. URBACH'S SCHUH-EXPORTHAUS
Krakau, Fach 54/G.

Umtausch Gestattet auch Geld anstandslos retour.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényél, csúznál és meghüléséknél.

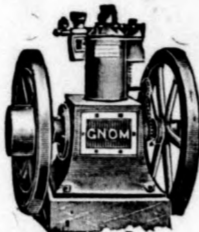
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárlásakor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Az 1902. évi pozsonyi kiállításon is, kiválóan jó gyártmányért, 2 oklevéllel kitüntetve.

„GNOM“ benzin-motor

és „GNOM“ szívó-gázmotor.

Szilárdan álló motor,
3000-nél több üzemb.

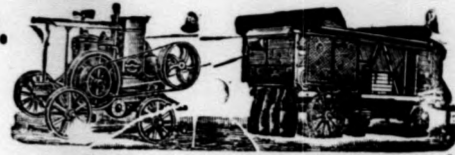
Okleveles gépész felesleges.

Óra- és lóerőnként ca 3 fillér.

Könnyen kezelhető.

Villanyos gyújtással.

Olcsóbb a gőzgépnél.

„GNOM“ motor-mozgony.

Magyar levelezés.

Oberurseli motorgyár részv.-társ. OBERURSEL a majnai Frankfurt mellett.

Iroda és raktár az osztr.-magyar monarchia részére: BÉCS, VII., Lindengasse 33.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

I.ő. és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható:

Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos és Molitorisz István gyógyszerárakban.

Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerárakban.

Delice

Minden hirdetés felesleges,
a dohányzó egyszer veszi
és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“
jeggyel

legjobb, legkladosabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!